

πατριάρχου, λαβεῖν καὶ ἑτέραν γυναῖκα, ὡς εἰς τρίτον γάμον ἐρχόμενον αὐτόν, τὸ γὰρ τῶν ἐγκολπίων οὐδὲν τι λογίζεται διὰ τὸ μὴ ἐπακολουθῆσαι καὶ εὐχὴν ἰσρατικὴν εἰς αὐτὰ, καθὼς ἀνεφάνη ἀπὸ ἀκριβοῦς ἐρεῦνης, ἀλλὰ ἀπλῶς ἐν συμπροσίῳ πεποιήκασι τοῦτο. ἔθεν καὶ ἐπεστρώθη ἡ τοιαύτη τῶν ἀρχιερέων διάγνωσις ἐνταῦθα κατὰ μῆνα φεβρουάριον τῆς ιβ' Ἰντικτιῶνος †.

CCCCIV. 6897 (1389) februario. ind. XII.

Synodus confirmat unionem Poemenis, metropolitae Russiae, et electionem Cypriani in metropolitam totius Russiae, statuens, ecclesias Russiae iterum esse unendas.

† Ἡ ὑπὲρ τοῦ Ῥωσίας κυροῦ Κυπριανοῦ συνοδικὴ πράξις †

† Ἡ τῆς Ῥωσίας ἐπαρχία πᾶσα ὑφ' ἓνα μητροπολίτην ἀπ' ἀρχῆς ἐτάχθη ποιμαίνεσθαι τε καὶ διευθύνεσθαι, ἀφ' οὐπερ ἀπὸ Χριστοῦ καλεῖσθαι ἠξιώθησαν καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ καθολικῆ τε καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ ὑπετάγησαν, οὐχ ἀπλῶς, ὡς ἂν τις εἴποι, καὶ ὡς ἔτυχε, τοῦτο τῶν θείων ἐκείνων πατέρων διαταξαμένων, ὥστε τὸ πολυάνθρωπον ἔθνος ἐκεῖνο καὶ μυριάριθμον, σχεδὸν δὲ εἶπειν καὶ ἀναρίθμητον ἓνα μόνον ἔχειν καθηγημόνα καὶ διδάσκαλον καθολικόν. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλὴ μὲν ἡ κατὰ τὴν Ῥωσίαν ἐνορία, εἰς πολλὰς δὲ καὶ διαφόρους κοσμικὰς ἀρχὰς ἐμερισθῆ καὶ πολιτείας τοσαύτας, ὡς πολλοὺς μὲν ἐπάρχοντας ἔχειν, πλείονας δὲ τοπάρχας, καὶ τούτους οὐκ ἔττον τὰς γνώμας μεμερισμένους ἢ τὰ πράγματα καὶ τοὺς τόπους, ὥστε καὶ πολλοὺς ἀλλήλων κατεξανίστασθαι κα κατεπεμβαίνειν ἀλλήλοις καὶ πρὸς πολέμους καὶ μάχας διερεθίζεσθαι καὶ πρὸς ὀμόφυλον φόνον, οἱ θεῖοι πατέρες ἐκεῖνοι, πνεύματι θείῳ ταῦτα προῖδόντες καὶ τοῦ εἰρηνικοῦ καὶ πρᾶου Χριστοῦ μαθηταὶ τυγχάνοντες καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔνωσιν καὶ ὁμόνοιαν πάντας διδάσκειν ὀφείλοντες οὐ λόγους μόνον, ἀλλὰ καὶ πράγμασι, τῇ θείᾳ σοφίᾳ καὶ τὴν ἀνθρωπίνην γνῶσιν συσάφαντες, καὶ λογισάμενοι, μὴ καλὸν αὐτοῖς εἶναι, μηδὲ συμφέρον, εἰς πολλὰ καὶ τὴν πνευματικὴν ἀρχὴν διασκεδασθῆναι, ἀλλ' αἰδῶναι τινα σύνδεσμον καὶ πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους συνάφειαν τὸν ἓνα εἶναι μητροπολίτην, ἐπεὶ τὴν κοσμικὴν οὐκ ἦν δυνατὸν ἀρχὴν εἰς ἓν

αγειν, μιαν κατέστησαν τὴν πνευματικὴν, καλῶς διανοηθέντες, ὡς ἂν, ὑφ' ἐνὶ καθηγεμόνι καὶ ὀδηγῷ ταπτόμενοι, καὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰρηνεύσαι, τὴν μίαν αἰδοῦμενοι κεφαλὴν, ἣτις πάντως τύπος κατέστηκε τῆς κυρίας καὶ πρώτης μιᾶς κεφαλῆς τοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας συναρμιολογεῖται καὶ συμβιβάζεται, κατὰ τὸν θεῖον εἶπεν ἀπόστολον, καὶ εἰς ἐνότητα τῆς πίστεως κατανατᾶ. εἶχε μὲν οὕτω ταῦτα, καὶ καλῶς προεχώρει τὰ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην καὶ εἰρηνικῶς· πρὸ δέ τινων ὀλίγων χρόνων σχίσματα τινὰ καὶ ταραχαὶ καὶ ὀχλήσεις οὐ μικραὶ προεχώρησαν, ὡς εἰς τοῦναντίον ἅπαν τὰ πράγματα μεταβῆναι. δεῖ δὲ ἡμᾶς ἀνωθεν αὐτὰ κατὰ μέρος διαλαβεῖν, ὡς ἂν εὐδύνοπτα γένηται καὶ σαφῆ, καὶ τοῖς μὲν γινώσκουσιν ὡς ἐν ὑπομνήσεως λόγῳ ταῦτα παραδοθῆ, τοῖς δὲ μὴπω τῶν τοιοῦτων πεπειραμένοις καὶ ἀγνοοῦσιν ἴσως τρόπους οἰκονομίας, οἷς οἱ κατὰ καιρὸν τῆς ἐκκλησίας καθηγεμόνες χρῶνται, πρὸς μόνην ἀφορῶντες τὴν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ὠφέλειαν, διδασκαλίᾳ καὶ μάθησις γένηται καὶ παράδειγμα τοῖς βουλομένοις ἐκ τῶν ὕστερον ἀναφουρῶντων κακῶν καταμανθάνειν τὰ χρήσιμα. φθάνει πρὸ τινων ἤδη χρόνων χειροτονηθεὶς μητροπολίτης Κυβέβου καὶ πάσης Ῥωσίας παρὰ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου πατριάρχου, κυροῦ Φιλοθέου, ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας αὐτοῦ ὁ ἐκεῖθεν ἀποσταλεὶς ἐπίσκοπος Βλαντιμοῦρου, κύρ Ἀλέξιος, δεσ ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ τὴν τῶσαύτην ἀρχὴν παραλαβὼν καὶ οὐχ ὁμοίως πρὸς πάντας διακείμενος ῥήγας, μηδ' ἐπίσης ὑπὲρ πάντων φροντίζων, ὡς ὑπὲρ πάντων ὀφειλων ἀποδοῦναι τῷ θεῷ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀποτρεπόμενος, τοῖς δὲ προσκείμενος. ἐπειδὴ καὶ ὁ μέγας ῥήξ τοῦ Μοσχοβίου, ὁ Ἰωάννης, ἀποθνήσκων τὴν ἐπιτροπείαν αὐτῷ καὶ ἀνάθεσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου ἐπέθηκε καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ πρόνοιαν, ὅλος εὐθύς τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ φροντίδος μόνης γίνεται, καὶ καταφρονεῖ μὲν τῶν θείων νόμων καὶ διατάξεων, ἀντὶ τοῦ ποιμαίνειν καὶ διδάσκειν τοὺς χριστιανοὺς κοσμικὰς ἀρχὰς ἀναδεδεγμένος καὶ περὶ πολέμους καὶ μάχας καὶ ὀχλήσεις ἡσχολημένος ὁ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν διδάσκειν κεκλευσμένος, ὅλην δὲ τὴν τῶν Λιτβῶν ἐπαρχίαν καὶ ἤσσης ὁ μέγας ῥήξ τῶν πυρσολατρῶν ἤρχε, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν τῆς Ῥωσίας πάσης μητρόπολιν, τὸ Κύεβον λέγω, ἀνεπισκόπητα καταλείπει· ἐντεῦθεν σχίσματα καὶ διαιρέσεις καὶ πόλεμοι καὶ αἱμάτων ἐκχύσεις πάντων ῥηγῶν

κατ' ἀλλήλων βυέντων καὶ κατ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ἰδιοῦ ποιμένος, ὡς αἰ-
 τίου τούτων ἀπάντων, ἅπερ ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης ἐκείνος γνωρίσας
 πρῶτον μὲν ἰδίοις γράμμασι τοὺς ῥήγας διδάσκει καὶ πολλαῖς ἀξιοί
 παραινέσει, τῆς μάχης ἀποσχέσθαι καὶ τῶν πολέμων καὶ πρὸς εἰρή-
 νην ἀπιθεῖν, ἢς οὐδὲν τιμιώτερον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ μητροπολίτῃ
 γράφει, καὶ νοουθεσίαις καὶ ἀπειλαῖς διδασκαλικῶς ἐπιπλήττει, μὴ ἀνά-
 ξια τοῦ τμήματος πράττειν, μηδὲ ἀντι τῆς εἰρήνης καὶ ὁμονοίας,
 ἣν ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς καταλέλοιπε, στάσεις καὶ
 μάχας καὶ πολέμους ἐγείρειν καὶ πρὸς σχίσματα τοὺς ῥήγας ἐρεθί-
 ζειν αὐτόν, καὶ ταῦτα τῆς εἰρήνης ἕντα διδάσκαλον. οἱ μὲν οὖν ῥή-
 γες, μεταλαβόντες καὶ τὰ πατριαρχικὰ ἀδελφθέντες γράμματα καὶ ταῖς
 πολλαῖς παραινέσει καὶ διδασκαλίαις πεισθέντες, ἔτοιμοι εἶναι διω-
 μοσύγων καὶ τὸν μητροπολίτην δέξασθαι, εἴπερ ἐθέλησει πρὸς αὐτοὺς
 ἀπελθεῖν καὶ διαλύσει τὰ προγεγονότα σκάνδαλα καὶ εἰρηνεύσει, συν-
 ιδόντες, ὅτι καὶ φυγικὴν καὶ σωματικὴν ὠφέλειαν αὐτοῖς τούτοις προε-
 ξένει. ὁ δὲ μητροπολίτης, ὁ μᾶλλον ὀφείλων εἰς τούτοις παρακινεῖν καὶ
 τοὺς ἄλλους, ὁ τῆς εἰρήνης διδάσκαλος καὶ τῆς ἀνεξικακίας, οὐ μόνον
 οὐδὲν ἐκ τῶν πατριαρχικῶν παραινέσεων ὠφελημένος γέγονεν, ὡς αὐ-
 τὸν ἀπήγει τὸ τμήμα καὶ ἡ τῆς ἀρχιερωσύνης κατάστασις, ὁ δὲ καὶ
 μᾶλλον ἐλάττων ὠφθη τῶν κοσμικῶν ἀρχόντων ἐν τούτοις τέως τῷ
 μέρει, καὶ τὴν εἰρήνην ἀπέπατο παντελῶς, ὡς οὐδὲν τὰς πατριαρχι-
 κάς γραφὰς λογισάμενος καὶ τὴν ἐκ τούτων ἀποπέμψας ὠφέλειαν.
 ὁ πατριάρχης τοίνυν, ἐπεὶ τὰ γράμματα οἶδε μηδὲν ἀγνόοντα, τὸν οἰ-
 κεῖον πέμπει καλόγηρον, τὸν νῦν ἱερώτατον μητροπολίτην Κυέβου καὶ
 πάσης Ῥωσίας, κῆρ Κυπριανόν, ἀνθρώπον ἀρετῆς καὶ εὐλαβείας ἀντι-
 ποιούμενον καὶ καλῶς εἰδότα πράγμασι χρῆσθαι καὶ κατὰ λόγον οἰ-
 κονομεῖν ὑποθέσει, ὡς ἂν καὶ μάλιστα τοὺς ῥήγας πρὸς ἑαυτούς τε
 καὶ πρὸς τὸν μητροπολίτην εἰρηνεύσει, καὶ τούτον οἰκονομήσει, πρὸς
 αὐτοὺς ἀπελθεῖν καὶ ἐπισκέψασθαι μὲν τὴν οἰκείαν μητρόπολιν, ἧς
 ἀφίστατο ἐννεακαίδεκα χρόνους ἤδη, ἐπισκέψασθαι δὲ καὶ τὸ λοιπὸν
 μυριάριθμον ἔθνος, ἐστερημένον ἐπὶ τασούτοις χρόνοις τῆς παρ' αὐτοῦ
 διδασκαλίας καὶ ἐπισκέψεως, οὐ καὶ γενομένου οἱ μὲν ῥήγες καὶ ἔτι
 πολλὴν τὴν ὀπακοὴν ἐνεδείξαντο πρὸς τὸν πατριάρχην, καὶ προθύμως
 ἐδέξαντο τὴν αὐτοῦ συμβουλίην, καὶ πρέσβεις εὐθύς πρὸς τὸν μητρο-
 πολίτην ἀπέστειλαν, ὑποτάξινοι, διαλύειν τὰ προγεγονότα σκάνδαλα

καὶ πάσαν ἔριν καὶ φιλονεικίαν τὴν μεταξύ γεγονουίαν καὶ στέργειν αὐτὸν ὡς οἰκεῖον μητροπολίτην καὶ πάσαν γέμειν αὐτῷ στοργὴν καὶ ὑποταγὴν καὶ ἀγάπην, ἅμα καὶ ὄρκους φρικωδέστατους ἑαυτοῦς ὑπαβάλλοντες, εἴ τι πράξαιεν ἕτερον, τὴν αὐτοῦ καταλύον τιμὴν, καὶ μὴ πάντοτε εἶναι τὸ αὐτοῦ ποιῶντες θέλημα. ὁ δὲ πᾶν τὸ ἐναντίον ποιῶν ἐφαίνετο, καὶ τὰς πατριαρχικὰς παραινέσεις καὶ τὸν εἰρημένον πρέσβυν πολεμίου ἐνόμιζεν ἑαυτῷ, καὶ παντελῶς ἀπέειπατο τὴν εἰς ἐκείνους ἀφίειν, τὴν πρὸς τοὺς οἰκεῖους παιδας στοργὴν, οὗς ἡ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία διὰ τοῦ εὐαγγελίου καλῶς αὐτῷ υἱοθέτησε, κακῶς ἀποβαλλόμενος παντάπασιν, ὃ καὶ μᾶλλον τοὺς ῥήγας ἐρέθεισεν εἰς ὀργὴν καὶ κατ' αὐτοῦ ἐξέμηνε, περιφρόνησιν οἰκεῖαν τὸ πρᾶγμα λογισαμένους, καὶ πρὸς μὲν ἀλλήλους ἀπόφασιν οὗτοι ἐξήνεγκαν, μηδέποτε τοῦτον δέξασθαι ἔτι, κἂν καὶ βουληθῆ πρὸς αὐτοὺς ἀφικέσθαι, πρὸς δὲ τὸν πατριάρχην ὁμοῦ πάντες ἔγραψαν καὶ ἀνέφερον. ἕτερον ζητοῦντες ἀρχιερέα· ὁ δὲ οὐδὲ οὕτω τὴν αὐτῶν παράκλησιν ἐδέξατο, πρὶν ἂν καὶ αὐθις ἐκείνῳ γράφῃ καὶ συμβουλεύσῃ τὰ θέοντα, ὥστε πρὸς τοὺς ῥήγας εἰρηνεύσαι καὶ ἀπελθεῖν πρὸς αὐτοὺς καὶ πνευματικῶς ἐπισκέφασθαι τὰ οἰκεῖα τέκνα· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀσπίς ἦν τὰ ὦτα βύων πρὸς φωνὰς ἐπαδόντων αὐτῷ τὰ λυσιτελή καὶ ὠφέλιμα, οὕτω γὰρ διετέθη περὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς μηδὲ ἀποκρίσεως ἀξιῶσαι τὸν γράφαντα, ἀλλ' ἀναίσχυντῆραι καθάπαξ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς. ἀγανακτῆσαντες τοῖνον οἱ ῥήγες καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα ἀπαγορεύσαντες πρεσβείαν μεγάλην πρὸς τὸν ἅγιον ἐκείνον πατριάρχην καὶ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν σύνοδον ἐξέπεμφαν μετὰ γραμμάτων, ἱκετεῖοντες καὶ δεόμενοι, ἕτερον αὐτοῖς δοθῆναι ἀρχιερέα τὸν εἰδότα πνευματικῶς αὐτοὺς ἐπισκέπτεσθαι καὶ εἰσηγεῖσθαι καὶ διδάσκειν τὰ ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια, ταύτην γὰρ ἔλεγον τελευταίαν πείραν αὐτοὺς ποιέσθαι, καὶ εἰ τῆ σκοποῦ ἀποτύχοιεν, ἐτοιμοὺς εἶναι προσελθεῖν ἐκκλησίᾳ ἑτέρᾳ, ἀφροσθηκυῖα πρὸ χρόνων τῶν ὀρθῶν δογμάτων καὶ ἀλλοτρίᾳ τῆς ὀρθοδόξου τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίας. πρὸς ταῦτα τί ποιεῖν ἔδει τὸν μέγαν ἐκείνον ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ καὶ ἀληθῶς πατριάρχην; οὔτε γὰρ εἰς δύο μητροπόλεις ἔδει τὴν Ῥωσίαν διαιρεθῆναι, οὔτε πάλιν ἔθνος τούτουτον παριδεῖν, ἐστερημένον μὲν ἐπὶ τούτοις χρόνοις ἀρχιερατικῆς ἐπισκέψεως καὶ τοῦ ἐντεῦθεν ἁγιασμοῦ, δεόμενον δὲ τούτων τυχεῖν παρ' αὐτοῦ μετὰ λόγων ἐλόγων τε καὶ δικαίων καὶ ἰσχυρῶν ἀλλοτρίων.

ὄθεν καὶ συναγαγὼν μὲν ἑαυτὸν καὶ συγκλείσας τῇ πνεύματι, συνα-
 θροίσας δὲ καὶ τοὺς τῶν ἀρχιερέων λογάδας καὶ συμβούλους αὐτοῖς
 χρησάμενος καὶ παραινέταις γνησίους, μέσσην χωρεῖ περὶ τὸ πρᾶγμα,
 καὶ ἵνα μὲν μὴ τοσοῦτον ἔθνος ἀνεπισκόπητον καταλειφθῆ, μᾶλλον δὲ
 καὶ πανιελεὶ ὀλέθρῳ παραδοθῆ καὶ ἀπώλεια ψυχικῆ, ἀλλοτρίᾳ προσ-
 τεθὲν ἐκκλησίᾳ, οἰκονομίᾳ μεγίστη χρησάμενος, συγκαταβαίνει τοῖς
 δεομένοις τὸ αἶτημα, καὶ χειροτονεῖ μητροπολίτην Κυέβου, Ῥωσίας καὶ
 Λιτβῶν τὸν εἰρημένον κῆρ Κυπριανόν, ἐκείνων δηλαδὴ τῶν μερῶν,
 ὅσα ἀφήκεν ἀπρονόητα ἐπὶ πολλοῖς χρόνοις ὁ μητροπλίτης κῆρ Ἀλέ-
 ξιος· ἵνα δὲ καὶ ἡ ἀρχαία κατάστασις τῆς Ῥωσίας σώζηται, καὶ ὅφ
 ἕνα μητροπολίτην καὶ αὐθὺς εἰς τὸ ἐξῆς εὐρίσκηται, διὰ συνοδικῆς
 νομοθετεῖ πράξεως, μετὰ θάνατον τοῦ κυροῦ Ἀλεξίου πάσης τῆς Ῥω-
 σίας ἐπιλαβέσθαι τὸν κῆρ Κυπριανόν καὶ τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα μητρο-
 πολίτην εἶναι πάσης Ῥωσίας, οὐδὲ γὰρ εἰς δύο νῦν ἔλεγε ταύτην διε-
 λειν μητροπόλεις, ἀλλὰ τὸ τὸν μὲν κῆρ Κυπριανόν ἄρτι χειροτονηθῆ-
 ναι τῆς κατεπειγουσῆς αἰτίας εἶναι καὶ τῆς ἀπαραιτήτου ἀνάγκης,
 ἵνα μὴ ἔθνος ὀλόκληρον ἀπώλεια παραδοθῆ, τὸ δὲ καὶ αὐθὺς ἕνα
 εἶναι μητροπολίτην Ῥωσίας καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ χρήσιμον καὶ τὴν
 συνήθειαν ἀπαιτεῖν. καὶ μακάριον ἦν, εἰ καὶ μέχρι τέλους ἡ τοιαύ-
 τη πράξις καὶ κατάστασις κατὰ τὸ ἀκέραιον διεσώζετο, καὶ μετὰ τὸν
 τοῦ Ἀλεξίου θάνατον ἐγκρατῆς ὁ κῆρ Κυπριανὸς τῆς καθόλου ἐκ-
 κλησίας τῆς Ῥωσίας ἐγένετο· πάλαι γὰρ ἂν ἦν ἀπηλλαγμένη πραγμά-
 των ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία καὶ τῶν διὰ
 τὰς ὑποθέσεις ταύτας ἀδίκως αὐτῇ προστριβέντων μῶμων καὶ γογ-
 γυσμῶν καὶ ὕβρεων, ἀλλὰ τῇ ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνῳ καὶ πονηρῷ
 δαίμονι οὐκ ἦν ἀνεκτὰ ταῦτα, οὐδ' ἠγέσχετο ὧν φύσις πονηρὰ καὶ μισ-
 ἀνθρώπος, εἰρηνεύουσαν ὁρῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην, ἀλλ' εἰ μὴ τα-
 ράξει καὶ συγγέει ταύτην καὶ σχισμάτων ἐμπλήσει παντοδαπῶν, οὐδ'
 αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰρηνεύειν. καὶ σκοπεῖτε, ὄθεν ἡ τῶν σχισμάτων
 καὶ στάσεων ἀφορμὴ καὶ αἰτία . . . . .

. . . . . ἅμα τε γὰρ ἐγνώρισεν ἐκείνον ἀποθανεῖν, καὶ παρὰ
 τῆς Μεγάλῃς Ῥωσίᾳ, μηδαμῶς παραδέξασθαι τὸν

κῆρ Κυπριανόν, ἀλλὰ παραδίδωσι τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην διὰ γραμμάτων πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην ἐκεῖνον Μιχαήλ, ὃν ἐγνώρισε δι' αἰδοῦς ἔχειν τὸν εὐγενέστατον ῥήγαν, κῆρ Δημήτριον, καὶ πλὴν τῆς χειροτονίας αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀρχὴν ἐγχειρίζει τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης, καὶ γράμμασιν ἐκεῖνον ὀπλίζει, ὡς ἂν ἐνταῦθα παραγεγόμενος μητροπολίτης ἀποκαταστή τῆς Μεγάλης Ῥωσίας . . . . .

. . . . . ὁ μέντοι μέγας ῥῆξ τοῦ Μοσκοβίου, κῆρ Δημήτριος, ἄρτι τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπιτρόπου, τοῦ μητροπολίτου κυροῦ Ἀλεξίου, τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος, διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον αἰδῶ καὶ ὑποταγὴν λείψανον ἔχων ἀπεχθείας πρὸς τὸν κῆρ Κυπριανόν, προσέει δὲ καὶ ἔρμαιον εὐρῶν τὰ τοῦ χρηματίσαντος πατριάρχου γράμματα, τὸν ἀρχιμανδρίτην ἐκεῖνον Μιχαήλ πέμπει, χειροτονηθῆσόμενον μητροπολίτην τῆς Μεγάλης Ῥωσίας, ἀλλὰ κατὰ πόδας αὐτὸν ἠθεῖα δίκη μετήλθεν· οὐπω γὰρ ἐπιβάς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, ἀλλ' ἔτι τὴν Προποντιδα πλέων καὶ μέλλων ἐς τὴν ἀβριον κατάγεσθαι, τὸν βίον ἀπέλιπεν· οὐδὲ τοῦτο τοὺς μοχθηροὺς ἐκεῖνους ἐδυσώπησε πρέσβεις, ἀλλ' ὁμονοήσαντες ἐπὶ κακῷ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης καὶ δόλους καὶ συσκευὰς ποιησάμενοι καὶ ψευδῆ συμπλασάμενοι γράμματα καὶ ἱερομόναχόν τινα, Ποιμένα λεγόμενον, καὶ ἑαυτὸν αὐτοὶ προστησάμενοι ποιμένα καὶ ὄρκους καὶ συνωμοσίας πρὸς ἀλλήλους ποιήσαντες, ὥστε μηδένα ἐξ ἐκείνων εἰπεῖν καὶ φανερώσαι τὸ ἀληθές, τὰ γράμματα καὶ ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσι τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ αἰοιδίμῳ πατριάρχῃ, κυρῷ Νείλιρ, ἄρτι τότε τοὺς τῆς ἐκκλησίας οἵακας ἐγχειρισθέντι· ὁ δὲ τὸν δόλον καὶ τὰς συσκευὰς ἀγνοήσας καὶ πιστεύσας, ὡς ἀληθεῖσι τοῖς γράμμασι (ποῦ γὰρ ἂν εἶχεν ὑποπιεῦσαι τοσοῦτον κακὸν ἀγαθῆ τε καὶ θεῖα φυγῆ καὶ πάσης μὲν κακίας ἄγευστος, πάσης δὲ ἀρετῆς ἀνάπλεως;) χειροτονεῖ συνοδικῶς τὸν Ποιμένα μητροπολίτην Ῥωσίας. ταῦτα τῶν ἐκ τῶν γραμμάτων τοῦ χρηματίσαντος πατριάρχου κακῶν ἀρχῶν πρόσφορα τὰ ἀποτελέσματα· ἐκεῖνος γὰρ ὁ τούτων ἀπάντων αἰτιώτατος, οὐ τοῖς γράμμασι καὶ τοῖς διὰ Λατίνων μηνύμασιν ὀπλισθέντες οἱ Ῥῶσοι καὶ τοὺς πρέσβεις ἀπέστειλαν καὶ τὰ ψεύδη συνεπλάσαντο, μὴ ἂν εἴ τι καὶ γένηται, λέγοντες, θέξασθαι τὸν κῆρ Κυπριανόν, ἀνθρώπων

ζητηθέντα παρὰ τοῦ τῶν Λιτβῶν ἄρχοντος, τοῦ πολεμιοτάτου τούτοις τυγχάνοντος. οὕτω πέρας ἢ κατὰ τὸν Ποιμένα πράξις ἐλάμβανε, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἀνακαλύπτεσθαι ἤρξαντο· τινὲς γὰρ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐνταῦθα ἐλθόντων τὸν δόλον φωράσαντες καὶ τὰς συσκευάς, ὧν καὶ αὐτὸς συνεργός, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτουργός ἐγεγάνει, ὡς ὕστερον φανερώτερον ἀνεφάνη, τῷ πατριάρχῃ προσαγγέλλουσι ταῦτα· ὁ δὲ τοὺς πρέσβεις μετακαλεσάμενος καὶ συνοδικῶς παραστήσας ἀφορισμὸν ἐπίσειε κατ' αὐτῶν βαρύτατον καὶ φρικώδη, οἱ δὲ τρισάθλιοι ἐκείνοι, μήτε τὸν Θεὸν φοβηθέντες ἐφ' οἷς ἔπραττον ψεύδει, μήτε τὸν ἀφορισμὸν αἰδεσθέντες, καὶ τοὺς (λόγου)ς καὶ τὰ πράγματα ἀληθῆ εἶναι διεβεβαίον, καὶ τὸν ἀφορισμὸν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἐδέχοντο κεφαλὰς. τί δὲ ἐπὶ τούτοις; πείθεται μὲν ὁ πατριάρχης τοῖς τῶν πρέσβεων λόγοις, ὅπερ καὶ δίκαιον ἦν, ὡς ἐδόκει, καὶ γράμμασι συνοδικοῖς τὸν Ποιμένα καθοπλίσας εἰς τὴν Ῥωσίαν ἐκπέμπει μετὰ τῶν πρέσβεων· ἐλέγχεται δὲ παραυτίκα τὸ ψεῦδος· ὁ γὰρ μέγας ῥῆξ τοῦ Μοσχοβίου, παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα θεασάμενος τοῦτον μητροπολίτην, μᾶλλον δὲ καὶ, πρὶν ἂν ἐπιστῇ, τὰ κατ' αὐτὸν γινώσκων, μετακαλεῖται μὲν τὸν μητροπολίτην κῆρ Κυπριανὸν, πολλὰ μεταμεληθεὶς καὶ συγγνώμην αἰτήσας ἐφ' οἷς πρότερον εἰς αὐτὸν ἐπλημμέλησεν, ἀπατηθεὶς τοῖς τοῦ χρηματίσαντος πατριάρχου γράμμασιν, ἐξορίζει δὲ τὸν Ποιμένα καὶ φυλακῇ κατακλείει, ὡς παρὰ γνώμην αὐτοῦ γεγονότα μητροπολίτην καὶ τῶν δόλων καὶ τῆς ἀπάτης αἴτιον, τοὺς δὲ συνεργήσαντας πρέσβεις, οὓς μὲν τῶν προσόντων δημεύσει, οὓς δὲ καὶ ἐξορίᾳ, ἐνίοις δὲ καὶ φυλακαῖς καὶ πληγαῖς, ἔστι δὲ οὓς καὶ θανάτῳ κάκιστα ποιῶν παραπέμπει. ταῦτα μαθὼν ὁ πατριάρχης καὶ κακὸν ἠγησάμενος, ἀνθρώπον παρὰ τῆς ἐκκλησίας χειροτονηθέντα, ὁποῦδήποτε τρόπῳ σωματικῇ κινδύνῳ παρὰ τῶν κοσμικῶν ἀρχόντων παραδοθῆναι, γράμματα πρὸς τὸν μέγαν ἐκπέμπει ῥῆγαν, ἀξιῶν, εἰσδεχθῆναι τοῦτον ὡς ἀρχιερέα τοῦ τόπου, καὶ οὕτω πάντοτε πολλῶν μὲν γραμμάτων κατὰ τοῦ κηροῦ Κυπριανοῦ πεμπομένων, πλειόνων δὲ ὑπὲρ τοῦ Ποιμένου, οὕτως νικᾷ, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην. οὐ πολὺς παρήλθε καιρὸς, καὶ καταλαμβάνει τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων ὁ Σουσδάλεως ἐπίσκοπος Διονύσιος, πολλὰ καταβοῶν τοῦ Ποιμένου καὶ κακὸν ἠγησάμενος τὸ γεγονὸς εἰς αὐτὸν καὶ πρὸς σχίσμα τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης καὶ στάσιν καὶ διαίρεσιν καταντᾶν, ἀλλ' οὐχ ὁμόνοιαν οὐδὲ εἰρήνην.

οὐδὲ ἔνωσιν προξενεῖν, ἅμα καὶ τοῦτο διατεινόμενος, παντελῶς εἶναι ψεῦδος καὶ συκοφαντίαν τὰ ὑπὲρ ἐκείνου γράμματα καὶ τοὺς πρέσβεις, καὶ οὐ δίκαιον εἶναι λέγων, τὸν μετὰ τσοούτων κακῶν χειροτονηθέντα ἀρχιερέα εἶναι, ταῦτα καὶ τὸν πατριάρχην ἐκεῖνον τὸν ἅγιον ἔπεισαν εἰπεῖν πρὸς αὐτόν, ὡς εἰ μετὰ τοιούτων ψευδῶν καὶ ἀπατηλῶν λόγων ὁ Ποιμὴν ἐχειροτονήθη, δίκαιόν ἐστιν αὐτὸν καθηρημένον εἶναι. τοῦ λόγου τοίνυν τούτου λαβόμενος ὁ Διονύσιος εἰς τὴν Ῥωσίαν ἀπέρχεται, καὶ λαμβάνει μὲν κατηγορίας ἐγγράφους κατὰ τοῦ Ποιμένου παρὰ τε τοῦ μεγάλου ῥηγός, κυροῦ Δημητρίου, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων, φέρων δὲ ταύτας ἐχειρίζει τῷ πατριάρχῃ, φέρει δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἱερομόναχον Θεόδωρον τὸν ἀρχιμανδρίτην, ὡς ἂν, τοῦ Ποιμένου καθαιρεθέντος, αὐτὸς τὴν τῆς Μεγάλης Ῥωσίας ἀρχὴν ἀναδέξῃται. καὶ ἦν ταῦτα μέχρι λόγων μόνων καὶ προσχήματος τῷ Διονυσίῳ λεγόμενα, αὐτὸς δὲ κεκρυμμένως ἕτερα ποιῶν καὶ ἀπατηλοῖς λόγοις ἅπαντας δελεάσας μεθ' ὑποκρίσεως ἐν πλάσματι τοῦ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ῥωσίας διορθῶσαι νοσοῦσαν καὶ κινδυνεύουσαν ὅλην τὴν ἀρχὴν αὐτὸς ὑποῦλως ὑποδύεται, ἄλλα μὲν εἰς τὸ φανερόν γράμματα λαβὼν ἐντεῦθεν πολὺ τὸ δολερὸν ἔχοντα, ὧν αὐτὸς ἦν αὐτουργός, ἄλλα δὲ μελετῶν καὶ συσκευάζων καὶ διατιθεῖς, ὡς οὐκ ὄφελεν· τέως ἐπεὶ κατὰ τοῦ Ποιμένου ἐλαλήθησαν αἱ τσαῦται κατηγορίαι, δίκαιον ἐκρίθη συνοδικῶς, ἐπιψηφισαμένου καὶ τοῦ πατριάρχου, εὐδοκήσαντος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αὐτοκράτορος, καὶ ἐπέμψθησαν ἐκ τῶν ἀρχιερέων δύο καὶ εἰς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων μετὰ καὶ βασιλικῷ ἄρχοντος, ὡς ἂν ἐξετάσῃσι τὰ κατὰ τοῦ Ποιμένου, καὶ εἴπερ εὐρεθῆεν ἀληθῆ τὰ κατ' αὐτοῦ λεγόμενα, ὡς μετὰ ἀπάτης καὶ λόγων ψευδῶν καὶ πλασμάτων ἐχειροτονήθη, καθηρημένον εἶναι καὶ ἄδειαν ἔχειν αὐτοὺς ἐκβαλεῖν αὐτὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν Διονύσιον ἐγκαθιδρῶσαι ταύτῃ· ταῦτα οὐ μικρῶς τοὺς Ῥώσους ἐτάραξεν, ἀλλὰ πάντας κατὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐξέμηγεν, ὡς καὶ ὕβρεις πολλὰς καθ' ἡμῶν πάντων ἐκχέειν καὶ μώμους καὶ κατηγορίας καὶ γογγυσμοὺς προσεπιφέρειν, ὧν αὐτοὶ πάντων ἦσαν ἄξιοι· οἱ τὰ ψεύδη συμπλάττοντες καὶ τὰς συσκευὰς ἐργαζόμενοι καὶ βραδυσουργαῖς χαίροντες καὶ τὰ μυρία θεινὰ κατεργαζόμενοι δι' ὧν ἀπετελλον πρέσβειων, αὐτὰ ταῦτα καθ' ἡμῶν ἀντιστρόφως προφέροντες, οὐδὲν γὰρ τῶν γεγονότων κακῶν παρ' ἄλλου τὴν ἀρχὴν ἔσχεν, εἰ μὴ

παρά τῶν ἐκ τῆς Ῥωσίας ἐρχομένων πρέσβων, αὐτοὶ καὶ γὰρ ἀπ' ἀλλήλων σχιζόμενοι καὶ εἰς δύο μέρη, πολλακίς δὲ καὶ τρία μεριζόμενοι καὶ γράμματα ἐναντιώτατα κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν προκομιζοντες καὶ ἀλλήλων κατηγοροῦντες καὶ κατ' ἀλλήλων χωροῦντες, αὐτοὶ καὶ τὰ σχίσματα καὶ τὰς διχοστασίας ἐποίουν, τῆς ἐκκλησίας ἀγνοούσης, πότερον ἄρα μέρος μετὰ τῆς ἀληθείας ἴσταται, ἀνθ' ὧν τοίνυν ἐγκαλύπτεσθαι ἔδει καὶ σιωπᾶν, οἱ δὲ καὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας τὰς ββρεις ἐκίνησαν. μετὰ τῶν ἄλλων ὧν ἐποίουν κακῶν, ἐν καὶ τοῦτο, μᾶλλον δὲ καὶ πρῶτον καὶ μέγιστον, τὴν εἰς αὐτὸν τὸν θεὸν διὰ τῆς ἐκκλησίας ββριν καὶ περιφρόνησιν. οἱ μὲν οὖν πεμφθέντες ἐντεῦθεν ἀπελθόντες ἐκεῖ καὶ τὰ περὶ τοῦ Ποιμένου ἐξετάσαντες καὶ πάντα εὐρόντες ἀληθῆ, τῆς ἐκκλησίας τοῦτον ἐξέβαλον· φθάνει δὲ τὸν βίον ἀπολιπὼν καὶ ὁ Διονύσιος. ὁ μὲντοι Ποιμὴν τῆς ἐκκλησίας ἐκβληθεὶς ἐκείνης, ὡς ἢ ἐντεῦθεν ἀπόφασις συνοδικῶς γενομένη παρὰ τοῦ πατριάρχου, φυγὰς ἐκεῖθεν γενόμενος καὶ ἀμείψας τὸ σχῆμα καὶ κοσμικὰ ἐνδύματα περιβαλὼν ἑαυτὸν καὶ τόπους ἐκ τόπων ἀμείβων καταλαμβάνει τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, τῆς ἀδικίας καταβοῶν καὶ τὰ μέγιστα διατεινόμενος ἠδικεῖσθαι, εἰ γὰρ ἔδει τοῦτον κρίνεσθαι περὶ τῆς ἱερωσύνης, ἐνταῦθα συνοδικῶς ἔλεγε δεῖν αὐτὸν μετάκλητον γεγονότα κρίνεσθαι. ἔδοξε τοίνυν δίκαια λέγειν, καὶ ἐπεὶ μήπω παρεγένοντο οἱ ἡμέτεροι πρέσβεις, ὥστε μαθεῖν τὸν πατριάρχην συνοδικῶς, ὅσαπερ εὔρον ἀπὸ ἐξετάσεως κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν τόπον εἶχε τῶν ἀρχιερέων καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀρχιερωσύνης. ὀλίγου δὲ καιροῦ παραδραμόντος ἔρχονται μὲν οἱ πρέσβεις ἐκεῖθεν οἱ τὰ κατ' αὐτοῦ ἐξετάσαντες, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ὁ κῦρ Κοπριανὸς ὁ μητροπολίτης, γράψαντος αὐτῷ τοῦ πατριάρχου ἔλθειν, καὶ καιροῦ πάλιν ἱκανοῦ παρελθόντος, ἕως ἂν οὗτος διὰ δουλείας βασιλικᾶς εἰς τὰ ἐκείσε μέρη παραγενόμενος αὐθις ἐπιστρέψῃ, ἔρχεται καὶ αὐθις ἐκ τῆς Μεγάλης Ῥωσίας ὁ Θεόδωρος, γράμματα μετὰ πολλῶν κατηγορημάτων φέρων κατὰ τοῦ Ποιμένου, ἀπὸ τε τοῦ μεγάλου ῥηγὸς ἀποσταλεὶς ἐπὶ τούτῳ καὶ διὰ στόματος ἔχειν πολλὰ λέγων κατ' αὐτοῦ, καὶ κατηγοροῦ πρόσωπον αὐτὸς ὑποδύς ὁ Θεόδωρος μάρτυρας ἀξιοπίστους ἔχειν, ἃ ἐπεφάρετο γράμματα καὶ τοὺς ἐπὶ τούτῳ παραγενομένους ἐντεῦθεν, ἐκεῖ καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐξετάσαντας· ἐν ᾧσιν δὲ ταῦτα ἐπράττετο, τῆς κατ' αὐτὸν κρίσεως ἔτι περιαργούσης διὰ τινὰ καιρικὰ συμβάντα. ἕως

ἂν προτροπῇ πατριαρχικῇ περισυναχθῇ σύνοδος κανονικῇ, ὁ Ποιμὴν
 ἄμα καὶ ὁ Θεόδωρος, ἀλλήλοις ὁμονοήσαντες καὶ συνωμοσίας καὶ ὄρ-
 κους μετ' ἀλλήλων ποιησάμενοι καὶ τινὰς συμβιβάσεις καὶ κοινωνίας
 οὐκ εὐπρέπεις, φυγάδες ἐντεῦθεν γενόμενοι πρὸς τὴν Ἀνατολὴν κεκρομ-
 μένως ἐξώρμησαν ταῦτα μαθὼν ὁ κράτιστος καὶ ἅγιός μου αὐτοκρά-
 τωρ καὶ ὁ πατριάρχης ἐκεῖνος ὁ ἅγιος, πᾶσαν καὶ παντοίαν ἐπιμέλειαν
 ἐποιήσαντο, ὥστε τοὺτους εὐρεῖν καὶ ἀνακαλέσασθαι καὶ πείσαι πάλιν
 ἐπαναστρέψαι· καὶ ὁ μὲν ἀνθρώπους ἀπέστειλεν ἀγαγεῖν αὐτοὺς, ὁ δὲ
 ἀφορισμὸν μετὰ γραμμάτων, ἀργίαν καὶ καθαιρέσιν ἀπειλούντων, εἰ
 μὴ ὑποστρέψουσιν. οἱ δὲ οὐδύλως ἠθέλησαν. καὶ πάλιν παρὰ μὲν τοῦ
 πατριάρχου γράμματα πέμπονται τοῖς προτέροις ὁμοία, παρὰ δὲ τοῦ
 βασιλέως τοῦ ἁγίου ἄρχοντες, ἐπιφερόμενοι καὶ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ ἐγκόλ-
 πια, δι' ὧν αὐτοῖς πᾶσαν ἐποιοῦν ἀσφάλειαν, ἀποσεύσασθαι πάντα
 φόβον καὶ ἄνευ δειλίας ἐνταῦθα ἔλθειν. καὶ οὐδ' οὕτως ἐβουλήθη-
 σαν, εἶτα καὶ συνοδικὸς ἀφορισμὸς καὶ ἀπειλὴ πρὸς αὐτοὺς καθαι-
 ρέσεως παντελοῦς ἀποστέλλονται, καὶ οὐδὲ οὕτως ἔλθειν ἠθέλησαν,
 ἀλλὰ τοῖς Τούρκοις προσδραμόντες καὶ δύναμιν ἐκεῖθεν λαβόντες καὶ
 πολλὰς ββρεῖς ἐκχέαντες κατὰ τῆς βασιλείας ἄμα καὶ τῆς ἐκκλησίας,
 περιφρονήσαντες καὶ ὡς οὐδὲν λογισάμενοι καὶ τὰς θείας διατάξεις
 καὶ τὰς βασιλικὰς καὶ τὰς πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς, τοῦ προκει-
 μένου εἶχοντο σκοποῦ, καὶ τὴν πρὸς τὴν Ῥωσίαν φέρουσαν ἔτρεχον
 πάσῃ σπουδῇ, ὁ ἕτερος τὴν τοῦ ἑτέρου καταδίκην κατασκευάζοντες·
 ὁ γὰρ Θεόδωρος, ἀρχιεπισκοπῆς ἑαυτοῦ περιθεὶς ὄνομα, εἶτε καὶ ἀλη-
 θῶς ὑπὸ τοῦ Ποιμένου χειροτονηθεὶς, ἄμα τῷ κατηγορουμένῳ περι-
 πάτει· καὶ οἱ πρὶν ἐναντιώτατοι τοσαύτην φιλίαν ἐκτέσαντο, ὥς μηδα-
 μῶς ἀπ' ἀλλήλων χωρίζεσθαι. διὰ ταῦτα πάντα καὶ συνοδικῶς παρὰ
 τοῦ πατριάρχου καθαιρέσει δικαία καθυπεβλήθησαν, οὐδὲ γὰρ ἐν-
 ταῦθα, καθὼς ἴσως ἐροῦσὶ τινες, ἀπόντες καταδικάσθησαν, ὅπερ οἱ
 θεῖοι κανόνες ἀπαγορεύουσιν· ὁ γὰρ Ποιμὴν καὶ παρῆν, καὶ κατηγο-
 ρεῖτο, καὶ τὸν κατήγορον ἐγίνωσκε, καὶ τελευταῖον φιλιωθείς μετ' αὐ-
 τοῦ φυγὰς ἔφχετο, ὅπερ καὶ μᾶλλον αὐτὸν καταδίκασε τῷ κατηγορῶν
 φιλιθέντα· εἰ μὲν γὰρ ψευδῶς κατηγορεῖ, αὐτόθεν ἦν ὁ Θεόδωρος
 καταδεδικασμένος καὶ ἀκοινώνητος, ὁ δὲ τῷ ἀκοινωνήτῳ συγκοινωνῶν
 καὶ αὐτὸς καθηρημένος καὶ ἀκοινώνητος· εἰ δὲ ἀληθῆ τὰ κατηγο-
 ρούμενα ἦσαν, ὁ μὲν Ποιμὴν αὐτόθεν καθηρημένος, ὁ δὲ Θεόδωρος

καὶ αὐτὸς καθηρημένος, ὁμοίως συγκοινωνῶν τῷ ἀκοινωνήτῳ· ἐκάτερος γὰρ τὴν ἑκατέρου συνίστησι καταδίκην δι' ἑαυτοῦ, καίτοιγε εἴ τις ἀκριβῶς σκοπήσει, καὶ λίαν κανονικῶς ἢ τούτων προέβη καθαιρέσις· τριῶν γὰρ μηνυμάτων εἰς αὐτοὺς γενομένων, ὡς ἂν ὑποστρέψωσιν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐνταῦθα, οὐδαμῶς τοῦτο ποιῆσαι ἠθέλησαν, καὶ ταῦτα μετὰ ἀφορισμῶν μηνυθέντες, διὸ καὶ δικαίως ἡ σύνοδος τὴν κατ' αὐτῶν καταδίκην ἐξήνεγκεν, ἅπαν τὸ δόξαν αὐτῇ κανονικῶς ποιήσασα. τούτων οὖτω παρηκολουθηκότων καὶ τοσαύτης ταραχῆς καὶ συγχύσεως καὶ τοσοῦτων σχισμάτων καὶ διαιρέσεων καὶ πολέμων τῇ τῆς Ῥωσίας ἐκκλησίᾳ ἐπιφυσέντων, ἴδου πάντως ποτὲ καὶ τὸ κακὸν στήναι καὶ εἰς γαλήνην τὰ τῆς ζάλης μετατεθῆναι καὶ εἰρήνην καταπεμφθῆναι καὶ ὁμόνοιαν τῷ χριστιανικῷ ἐκείνῳ πληρώματι καὶ μὴ παντάπασιν ἀπαγορευθῆσαι πρὸς τοσαύτην φορὰν θειῶν κατ' ἐκείνων ἀλλεπαλλήλως ἐχειρομένην. τοῦτο δὲ πῶς ἂν ἄλλως ἐγίνετο, εἰ μὴ κατὰ τὴν προτέραν τάξιν καὶ τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς καλῶς νομοθετηθεῖσαν συνήθειαν, ὥστε καὶ αὐθις ἓνα μητροπολίτην πάσης Ῥωσίας ἀποκαταστήναι; ὅπερ δὴ καλῶς ποιοῦν καὶ σινέδραμε τῇ τοῦ θεοῦ βοηθείᾳ· ἡ γὰρ μετριότης ἡμῶν, ἄρτι τὴν τῆς οἰκουμένης ἐκκλησίας προστασίαν κρίμασιν οἷς οἶδε θεὸς πιστευθεῖσα, οὐδὲ πρότερον ἀκείρως ἔχουσα τῶν τοιούτων πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην ἐλεοῦσα κακῶς διακειμένην καὶ πάσχουσαν ὑπὸ τῶν οἰκείων, πρὸ τῶν ἄλλων τοῦτο περισπουδαστότατον ἔργον ποιεῖται καὶ οἶον ἀπαρχὴν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ ὧν ἡμῶν ἐδώρησατο, τὸ διορθῶσαι τὴν τῆς Ῥωσίας ἐκκλησίαν καὶ τὰ προγεγονότα σκάνδαλα καὶ τὰ σχίσματα διαλύσαι καὶ εἰρήνην τῷ ἔθνει παντὶ βραβεῦσαι καὶ τοὺς προστριβέντας ἀδίκως τῇ κατ' ἡμᾶς μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ μῶμος καὶ γογγυσμὸς καὶ τὰς ἕβρεις δικαίως ἀπαλεῖψαι καὶ χάριτι θεοῦ τὴν ἐκκλησίαν καθαρὰν ἀποδείξαι, ἐπειδὴ καὶ ὁ κράτιστος καὶ ἅγιός μου αὐτοκράτωρ, ὁ τῆς ἐκκλησίας προαγωνιστῆς καὶ προστάτης καὶ τῶν δικαίων αὐτῆς ἐκδικητῆς καὶ θεφένστωρ, ὑπὲρ τοῦ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ῥωσίας διορθωθῆναι καὶ τὴν ἀρχαίαν τάξιν καὶ κατάστασιν αὐτοῖς συντηρηθῆναι καὶ διαλυθῆναι τὰ μεταξύ συμβάντα σκάνδαλα πάσαν σπουδὴν εἰσήνεγκεν, ἀξίως ἑαυτοῦ καὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ γνώσεως καὶ τῆς βασιλικῆς σοφίας διαπραξάμενος καὶ λόγοις καὶ πράγματι

καὶ παντὶ τῷ δυνατῷ τρόπῳ φρονιζῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐκείνου καὶ δευτέρα πάντα τὰ ἑαυτοῦ θέμενος, μόνον ἵνα τὰ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην καλῶς οἰκονομηθῇ. κοινολογισαμένη ταῖνον τὰ περὶ τούτου ἢ μετριότης ἡμῶν τοῖς ἀνεδριάζουσιν αὐτῇ ἱερωτάτοις ἀρχιερεῦσι καὶ ὑπερτίμοις, τῷ Ἡρακλείῳ, τῷ Κοζίκου, τῷ Νικομηδείῳ, τῷ Οὐγγροβλαχίας, τῷ Νεκάτῳ, τῷ Μονεμβασίας, τῷ Ἀτταλείῳ, τῷ Ἀδριανουπόλεως, τῷ Σερρών, τῷ Σηλυβρίας, τῷ Γοτθίας, τοῦ Σουγδαίας, τῷ Βάρνης καὶ τῷ Δέρκω, διέγνω καὶ ἀπεφάνετο, στέργεσθαι κατὰ πάντα τὴν προγεγονοῖαν καθαιρέσιν κατὰ τοῦ Ποιμένου συνοδικῶς παρὰ τοῦ πρὸ ἡμῶν ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου πατριάρχου, κυροῦ Νεῖλου, κανονικῶς καὶ δικαίως προβάσαν, ὅτε γὰρ ἐκεῖνος, εἰρηνικὸς εἰς τὴν ἰδίαν ἐκκλησίαν εὐρισκόμενος, κατηγορημάτων κατ' αὐτοῦ κινηθέντων ἀπὸν καθηρέθη, ἀλλὰ τὰ ἴδια ἐγκλήματα βουλόμενος ἀπονήσασθαι πρὸς τὴν σύνοδον παρεγένετο, εἶτα τὸν κατήγορον ἐλθόντα ἰδὼν αὐτῷ προσκολληθεὶς καὶ τὴν κρίσιν καὶ τὴν σύνοδον καὶ τὴν ἀπόφασιν διέφυγεν, ὅτε καὶ ὅττω προβάντος τοῦ πράγματος ἢ σύνοδος τὴν διάγνωσιν τῶν κανόνων παρέδραμε, ἀλλὰ τρεῖς αὐτῷ μηνύσασα παραγενέσθαι, ὅττω κατὰ τοὺς κανόνας τὴν κατ' αὐτοῦ ἐξήνεγκεν ἀπόφασιν, ὅθεν καὶ αὐτὸς μὲν ἔσται καθηρημένος τέλεον καὶ ἀποκεκομμένος τοῦ τῶν ἀρχιερέων χοροῦ, προκαθαιρεθεὶς καὶ παρὰ τοῦ χειροτονήσαντος αὐτὸν πατριάρχου, ὃς καὶ μάλιστα ὑπὲρ αὐτοῦ ἐσπούδαζε καὶ ὅπως ἀσάλευτος διαμένῃ, οὐδενὸς ἡμέλησε τῶν εἰς τιμὴν ἐκείνην φερόντων, οὐκ ἂν δὲ ταῦτα ἐποίει, μὴ πληροφορηθεὶς, αὐτὸν ἄξιον εἶναι καθαιρέσεως, ὡς καὶ τὰ πράγματα μαρτυρεῖ· τοῦ γοῦν Ποιμένου προκαθαιρεθέντος ἤδη καὶ νῦν στερχθείσης τῆς αὐτοῦ καθαιρέσεως συνοδικῶς παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, καὶ μηδὲ χώραν ἀπολογίας ἔχοντος, ἐπειδὴ προαπεδείχθη, δίκαιον εἶναι, καὶ αὐτίς εἰς τὸ ἐξῆς ἕνα μητροπολίτην πάσης Ῥωσίας εὐρίσκεισθαι· καὶ τοῦτο ἀποδέχεται μὲν πρὸ τῶν ἄλλων ὁ κράτιστος καὶ ἅγιός μου αυτοκράτωρ, ὁ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέροντος κηδεμὼν καὶ προστάτης, ἐνὶ δὲ καὶ δόξα πάσης τῆς ἐκκλησίας ὑμολογουμένη καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν χριστιανῶν. ἐφθάσε δὲ ὁ ἱερωτάτος μητροπολίτης κύρ Κυπριανὸς ἔχων μὲν τὸ μέρος, εἰς ὅπερ ἀρτίως εὐρίσκεται, ἔχων δὲ καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου πατριάρχου, κυροῦ Φιλοθέου, ὡς ἂν μετὰ θάνατον τοῦ κυροῦ Ἀλεξίου μόνος αὐτὸς ὑπάρχη πάσης Ῥωσίας

μητροπολίτης, στέργοντες και ἡμεῖς ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν τὴν εἰρημέ-
 νην πράξιν και ὡς ἐξ ἄλλης ἀρχῆς αὐτὸν ἀποκαθιστῶντες, ὅσα μὲν
 προεγένοντο, σκάνδαλα λέγω και παραχῆς και στάσεις και φιλονει-
 κίας και τὰ ἀπὸ τούτων ἀναφύοντα δεινά, διαλύομεν, και ὡς μηδὲ τὴν
 ἀρχὴν γεγονότα δεχόμεθα, τοῦ καιροῦ και τῶν πραγμάτων ἐκεῖνα
 κρίνοντες και τῶν πρώτων ἀφορμῶν, ὡς ἀνωτέρω εἰρήκαμεν, μήτε δὲ
 τὸν κῆρ Φιλόθεον, μήτε τὸν κῆρ Νεῖλον, τοὺς μακαρίως βιώσαντας
 και πρὸς κῆριον μακαριωτέρως ἀπελθόντας, τοῖς τοιοῦτοις σχίσμασι
 κοινωνῆσαι λέγομεν ἐθέλοντάς, ἀλλ' ἀνευθύνους εἶναι και ἀθίφους
 τῶν κατ' αὐτῶν προστριβέντων παρὰ τινῶν ἐγκλημάτων και μέμφεων,
 ἀποκαθιστῶμεν δὲ ἤδη διὰ τῆς παρούσης συνοδικῆς πράξεως μητρο-
 πολίτην Κυέβου και πάσης Ῥωσίας και εἶναι και ὀνομαζέσθαι τὸν
 κῆρ Κυπριανόν, ὡς και μέχρι τέλους τῆς αὐτοῦ ζωῆς ἔσται διακατέ-
 χων αὐτὴν και πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτῆς και χειροτονῶν ἐπισκόπους
 ἐν ταῖς ὑποκειμέναις ἀρχήθην ἐπισκοπαῖς τῇ κατ' αὐτὸν ἐκκλησίᾳ και
 πρεσβυτέρους και διακόνους, ὑποδιακόνους τε και ἀναγνώστας και τὰς
 λοιπὰς ποιῶν ἱερατικὰς ὑπηρεσίας, ὅσα και γνήσιος ἀρχιερέως πάσης
 Ῥωσίας και ὧν και ὀνομαζόμενος, και οἱ μετ' αὐτὸν πάντες μητροπο-
 λῖται Ῥωσίας οὕτως ἔσονται, μετὰ τὸν τοῦ ἐνὸς θάνατον ἕτερος πάλιν
 εἰς ἐκεῖνον διαδεχόμενος, και τοῦτο τηρηθήσεται ἀκατάλυτον ἀπὸ τοῦ
 νῦν και εἰς τὸ ἔξῃς εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὡς βεβαιωθὲν και σπετιῶ
 χρυσοβούλλῃ τοῦ κρατίστου και ἀγίου μου αὐτοκράτορος, μηδέποτε
 καταλυθῆσομένης τῆς παρούσης πράξεως και ἀποκαταστάσεως, μήτε παρ'
 ἡμῶν, μήτε παρὰ τῶν ὑστερον, ἐπειδὴ πράγμασιν αὐτοῖς ἐβεβαιώθη-
 μεν, ὅσον μὲν κακὸν ἢ διαίρεσις και τὸ τὴν ἐκκλησίαν ἐκεῖνην εἰς
 πολλὰ μερισθῆναι, ὅσον δὲ ἀγαθὸν τὸ εἶνα μητροπολίτην εἶναι μόνον
 ἐν ὅλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ. τούτου γὰρ χάριν ἀπολέλυται τῷ ἱερωτάτῳ
 μητροπολίτῃ Κυέβου και πάσης Ῥωσίας και ὑπερτίμῳ, ἐν ἀγίῳ πνεύ-
 ματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος και συλλειτουργῷ, κυρῷ
 Κυπριανῷ, και τῇ τῆς Ῥωσίας ἐκκλησίᾳ και ἡ παρούσα συνοδικὴ πράξις
 τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐπὶ τῷ προσεῖναι αὐτῇ εἰς μόνιμον και διηνεκῆ
 τὴν ἀσφάλειαν κατὰ μῆνα φεβρουάριον τῆς ἐνιστα-
 μένης δωδεκάτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχι-
 λιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐνενηκостоῦ ἐβδόμου
 ἔτους †.

† Εἶχε καὶ διὰ τιμίας πατριαρχικῆς χειρὸς τὸ Ἀντώνιος, ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης †.

† Εἶχε καὶ ἑτέρας ὑπογραφὰς τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων ταύτας.

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἡρακλείας Ἰωσήφ †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Κυζίκου Ματθαῖος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Νικομηθείας Μακάριος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας Ἀνθιμος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μονεμβασίας Ἰωσήφ †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Πέργης καὶ Ἀτταλείας Ἀθανάσιος †. † Ὁ Ἀδριανουπόλεως Ματθαῖος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σμύρνης Διονύσιος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μιτυλήνης Ἰερεμίας †. † Ὁ Σερρών Ματθαῖος χρεωστικῶς ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης πολλὰ καὶ εἰπῶν καὶ πράξας γνώμη καὶ χειρὶ ὑπέγραφα †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Βάρνης Γαβριήλ †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σηλυβρίας Θεόφιλος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Γοτθίας Ἀντώνιος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σουγδαίας καὶ Φούλων Θεόκτιστος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Δέρκω Ἰωσήφ †. † Ὁ ὀποφήσιος Σωζοπόλεως Ἰωσήφ †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Δράμας Ἰωάσαφ †.

CCCCV. 6897 (1389) febrero. ind. XII.

Synodus concelebrata Hadriano-poleos a Turcis occupatae, ut eadem habeat Agathopoli.

† Συνοδικὴ πρᾶξις τοῦ Ἀδριανουπόλεως περὶ τῆς Ἀγαθοπόλεως †.

† Ὁ ἱερωτάτος μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως, ὑπόμνητος καὶ ἕξαρχος πάσης Θράκης, ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν τῆς

ἡμῶν. μετριότητος καὶ συλλειτουργῶς συνεδριάζων τῇ ἡμῶν μετριότητι, προκαθημένη συνοδικῶς, τοιαύδε τὴν ἀναφορὰν ἐποιήσατο, εἰπὼν, ὡς ἡ κατ' αὐτὸν ἀγιωτάτη μητρόπολις πρότερον μὲν ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ πολλοῖς ἐκόμα καὶ μεγάλους τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ τοσοῦτον εὐδαιμονίας αὐτῇ περιῆν, ὡς καὶ πολλοὺς ἐπαρκεῖν δύνασθαι πενομένοις καὶ τὰ πρὸς χρεῖαν ἀφθόνως αὐτοῖς δύνασθαι χορηγεῖν, ὡς δὲ, συχωρήσει θεοῦ, τῶν Τούρκων γέγονε καὶ ἡ πόλις αἰτη παρανάλωμα, ὡς καὶ πᾶσα πόλις ἡμετέρα καὶ χώρα καὶ οἱ ἐνοικοῦντες αὐτῇ πάντες αἰχμάλωτοι γεγέννησιν, ὀλίγων ὕστερον ἐπιστραφέντων χριστιανῶν καὶ κατοικησάντων ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ μὲν μητρόπολις καὶ πάντες οἱ περιφανεῖς ναοὶ παρὰ τῶν ἐθνῶν ἐκρατήθησαν, κτήματα δὲ πάντα καὶ πράγματα καὶ αἱ ἐτήρει πρόσοδοι οὐδὲ εἰ ἦσαν τότε γινώσκονται, καὶ οὐδὲ κελλία ὅλως περιλειφθήσαν εἰς καταμονὴν τοῦ μητροπολίτου καὶ ἀνάπαυσιν, νῦν τῆς ὑπ' αὐτὸν ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἀγαθοπόλεως τοῦ οἴκειου στερηθείσης ποιμένος ἐζήτησε συνοδικῶς, ὥστε κατέχειν αὐτὸν εἰς ἰδίαν ἀνάπαυσιν τὴν εἰρημένην ἐπισκοπὴν Ἀγαθοπόλεως ὑπὸ Ῥωμαίοις τελοῦσαν καὶ θαλάσση πλησιάζουσαν, κἀντεῦθεν ἀνάπαυσιν οὐκ ὀλίγην παρεχομένην τοῖς ἐνοικοῦσιν. ἡ γοῦν μετριότης ἡμῶν, συνδιασκεψαμένη συνοδικῶς τοῖς συνεδριάζουσιν αὐτῇ ἱερωτάτοις ἀρχιερεῦσι καὶ ὑπερτίμοις, τῷ Θεσσαλονίκῃ, τῷ Ἰρακλείας, τῷ Νικομηδείας, τῷ Οὐγγροβλαχίας, τῷ Νικαίας, τῷ Μονεμβατίας, τῷ Ἀτταλείας, τῷ Σμόρνῃ, τῷ Μιτολήνης, τῷ Σερρών, τῷ Ῥωσίας, τῷ Βάρνης, τῷ Σηλυβρίας, τῷ Γορθίας, τῷ Σουγδαίας, τῷ Μηδείας καὶ τῷ Δέρκω, διέγνω καὶ ἀπεφάνητο, δικαίαν εἶναι καὶ εὐλογον τὴν τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως δέησιν, καὶ ἐπειδὴ καὶ πρὸ χρόνων ἐπὶ τοῦ χρηματίσαντος πατριάρχου, κυροῦ Μακαρίου, ἀπελύθη γραφὴ συνοδικὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον ἐκεῖνον Ἀγαθοπόλεως μετὰ ἀφορισμοῦ διαλαμβάνουσα, μηδέποτε ζητῆσαι ἐκεῖνον ποιῆσαι τὴν ἐπισκοπὴν μητρόπολιν, ἀλλὰ διαμένειν καὶ αὐθις ἐπισκοπὴν, ὡς ἂν μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον ἔχη αὐτὴν ὁ μητροπολίτης εἰς ἰδίαν ἀνάπαυσιν, τοῦτο καὶ ἡμεῖς κρίνοντες δίκαιον καὶ συμφέρον, ἐν ἀγίῳ παρακλεσόμεθα πνεύματι, διαμένειν μὲν αὐθις τὴν Ἀγαθοπόλιν ἐπισκοπὴν ὡς καὶ πρότερον, μὴ χειροτονηθῆναι δὲ ἐπίσκοπον ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ κατέχεσθαι παρὰ τοῦ μητροπολίτου καὶ ἰδίαν καταμονὴν αὐτοῦ καὶ ἀνάπαυσιν εἶναι, ἕως ἂν ἡ Ἀδριανούπολις παρὰ τῶν Τούρκων κατέχηται. ὁφείλει τοίνυν ὁ

ἱερωτάτος μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κατέχειν τὴν εἰρημένην ἐπισκοπὴν Ἀδριανουπόλεως, τὴν Ἀγαθόπολιν, καὶ ἱεουργεῖν ἐν αὐτῇ καὶ χειρονοεῖν ἀναγνώστας, ὑποδιακόνους, διακόνους καὶ πρεσβυτέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἀρχιερατικὰ δῖχα μόνῃς τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρόσεως, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν μητροπολίται Ἀδριανουπόλεως οὕτως ἔσονται ταύτην κατέχοντες, ἕως ἂν, ὡς εἴρηται, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν καὶ αὐθις ἡ Ἀδριανούπολις ἀποκαταστή, τότε γὰρ ἄνευ λόγου καὶ ἐπισκοπος ἐν αὐτῇ χειροτονηθήσεται κατὰ τὴν ἀρχαίαν τάξιν καὶ συνήθειαν. ταύτου γὰρ χάριν ἀπολέλυται τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἀδριανουπόλεως, ὑπερίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Αἰμμόντῳ, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ σπλιειουργῷ, καὶ τῇ κατ' αὐτὸν ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ παροῦσα συνοδικὴ πράξις δι' ἀσφάλειαν κατὰ μῆνα φεβρουάριον τῆς ἐνισταμένης εἰς Ἰνδικτιῶνος τοῦ 5043' ἔτους †.

† Εἶχε καὶ διὰ τιμίας πατριαρχικῆς χειρὸς τὸ Ἀντώνιος, ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης †.

† Εἶχε καὶ ὀπισθεν ὑπογραφὰς τῶν ἐν τῷ καταγεγραμμένων ἱερωτάτων μητροπολιτῶν †.

CCCCVI. 6879 (1389) aprili. ind. XII.

Synodus consentiente imperatore tollit privilegia, quae ecclesia Chalcedonis habebat in urbe Constantinopoli.

† Περὶ τῆς ἐκκλησίας Χαλκηδόνος καὶ τῶν δικαίων αὐτῆς †.

† Ὅ πάντα κατ' ἀρχὰς οὐσιώσας ἀρρήτῳ λόγῳ καὶ συστητάμενος δημιουργὸς τῶν ὄλων θεὸς τὰς τε νοητὰς τῶν ἀγγέλων τάξεις καὶ τὴν τῶν ἐπιγείων φύσιν τε καὶ στοιχειώσιν, ὄρους καὶ βάρθρα ὡσπερ τι χάρακιμα ἀσφαλὲς ἐπήξατο, καὶ οὐδέν τι τούτων κατέλιπεν ἀτάκτως περιάγεσθαι, ὅποι τὴν ὁρμὴν καὶ φυσικὴν κίνησιν ἔχει, ὥστε προχωρεῖν ἔξω που τῶν δεόντων καὶ τῇ ἀτάκτῃ καὶ ἀσχετῇ τούτων βροπῇ εἰς ἀκοσμίαν καὶ σύγχυσιν τὸ μέγα περιπίπτειν τοῦτο δημιουργημάτων καὶ οἱ τῆς εὐσεβείας δὲ κήρυκες καὶ διδάσκαλοι τῆ τῶν οὐρανίων δυνάμεων καταστάσει ὡς εἰκόνη καὶ τύπῳ χρησάμενοι τὴν τῇ

τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ προσήκουσαν σεμνήν κατάστασιν ἕροις κατη-
 σφαλίσαντο καὶ ἐκράτυναν, καὶ μηδένα κατεπεμβαίνειν εἰς ἀλλοτρίαν
 ἐκκλησίαν ἐθέσπισαν, μηδὲ πλείους ἐνάς ἐν μιᾷ πόλει διδασκάλους
 εὐρίσκεισθαι, τὰς ἀναφρομένας ἐκ τούτου συγχύσεις, ὡς οἶμαι, κωλύον-
 τες, δι' ἃς καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ πολλάκις ἀδοξεῖ ἐκκλησία, καὶ μῶμον
 ταύτῃ οἱ ἔξωθεν ἐπιτρέβουσι. ἕως μὲν οὖν τὰ τῶν πατέρων οὐχ ὑπερ-
 βῆναι τινες ὄρισθαι θεμιτὸν ἔκρινον, οὐδὲν τι τῶν ἀτόπων ἐπηκολούθη-
 ρεν· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο συμβέβηκε, πολλή τις ἐπήλυθε τῇ τοῦ Χριστοῦ
 ἐκκλησίᾳ χλεύη καὶ σύγχυσις, ὁποῖόν τι γενέσθαι συμβέβηκε καὶ εἰς
 τήνδε τὴν πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν μητέρα· τοῦ γὰρ μητροπολίτου Καλ-
 κηδόνοσ καὶ ἐνταῦθα κληρὸν πορισαμένου, ἐκκλησίαν τε καὶ ἕτερα ἅπαντα
 προνόμια, πολὺ τὸ ἄτοπον γέγονε, ὅπερ καὶ ὁ πρὸ ἡμῶν ἀγιώτατος
 καὶ ἀοίδιμος πατριάρχης, κὴρ Φιλόθεοσ, ἀνακόψαι βουλόμενοσ καὶ τὴν
 ἐκ τούτου ἀναφύεισαν ἀταξίαν καὶ σύγχυσιν ἀποσβέσαι θελήσας, συν-
 οδικῶσ ἀπεφάνητο καὶ ἐθέσπισε, μηδέποτε γενέσθαι Καλκηδόνοσ μη-
 τροπολίτην, καὶ τὴν μέχρι τοῦ νῦν συντηρούμενον διὰ τὰς ὑφορωμένασ
 συγχύσεις, ἀρτίωσ δὲ διὰ τινὰ χρείαν εὐλογον νομισθὲν τῇ ἡμῶν με-
 τριότητι καὶ τῇ περὶ αὐτὴν ἱερά συνόδῳ τὸ γενέσθαι μητροπολίτην
 γνήσιον Καλκηδόνοσ, δίχα τῶν προνομίων ὧν ἐκτήσατο πρότερον, οὐκ
 εἰς ὠφέλειάν τινὰ, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς ταραχὴν τε καὶ σύγχυσιν, διε-
 νοηθήμεν δίκαιον εἶναι, γνώριμα ποιῆσαι τὰ περὶ τούτου τῷ κρατί-
 στῳ καὶ ἀγίῳ μου αὐτοκράτορι. καὶ ἀπελθόντεσ οἱ ἱερώτατοι ἀρχιε-
 ρεῖσ καὶ ὑπέρτιμοι, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ τῆσ ἡμῶν
 μετριότητοσ καὶ συλλειτουργοὶ, ὃ τε Σερρῶν δηλονότι καὶ ὁ Ῥωσίου,
 πρὸσ δὲ καὶ ὁ τιμιώτατοσ μέγασ χαρτοφύλαξ, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγα-
 πητόσ υἱόσ τῆσ ἡμῶν μετριότητοσ, διάκονοσ κὴρ Ἰωάννησ ὁ Ὀλόβω-
 λοσ, ἀνήνεγκαν τῷ ἀγίῳ μου αὐτοκράτορι περὶ τούτου, εὐρεθέντοσ ἐκεῖ
 καὶ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείου καὶ προέδρου τῶν ὑπερ-
 τίμων, ἅπερ κατὰ μέρος ἀκούσασα ἡ γαληνότησ αὐτοῦ, ἦτισ πρὸσ τὰ
 καλὰ πολλὴν ποιεῖται τὴν πρόνοιαν, καὶ τὴν τῶν ἱερῶν κανόνων σύ-
 στασιν καὶ βεβαίωσιν διὰ σπουδῆσ τίθεται, ὡσ ἐκδικητήσ καὶ δεφένε-
 στωρ τούτων καὶ τῆσ εἰρήνησ καὶ εὐταξίασ παροχεῖσ καὶ διδάσκαλοσ,
 διεκρίνε καὶ ὥρισε καὶ ἐθέσπισε, μηδέποτε σχεῖν τὸν Καλκηδόνοσ τι
 τῶν ὧν εἴληφε παρὰ τῆσ βασιλείου προνομίων, τοῦ τότε καιροῦ τοῦτο
 σχεδιάσαντοσ, μήτε ἐκκλησίαν ἔχειν αὐτόν ἐνταῦθα καὶ κληρὸν καὶ

ἕτεραί τινα, δι' αὐτὴν καὶ ἡ ταραχὴ καὶ σύγχυσις ἐπεγείρετο, ἀλλὰ εὐρίσκεισθαι καὶ αὐτὸν ἐνταῦθα ὡς ἓνα τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων καὶ διαγίνειν, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐνταῦθα διάγουσιν· τῆς γοῦν τοιαύτης διαγνώσεως τοῦ κρατίστου καὶ ἀγίου μου ἀποκράτορος Θεοφιλῶς διορισμένου, ἡ μετριότης ἡμῶν σὺν τῇ περὶ αὐτὴν ἱερᾷ συνόδῳ τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τοῦ Θεσσαλονίκης, τοῦ Ἡρακλείας, τοῦ Κυζικίου, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Οὐγγροβλαχίας, τοῦ Ἀτταλείας, τοῦ Σμύρνης, τοῦ Μονεμβασίας, τοῦ Σερρών, τοῦ Ῥωσίας, τοῦ Βάρνης, τοῦ Γοτθίας, τοῦ Σουγδαίας, τοῦ Σωζοπόλεως, τοῦ Μηδείας, τοῦ Δράμας καὶ τοῦ Δέρκω, τὸ παρὸν ἀπολύει συνοδικὸν φήμισμά τε καὶ θέσπισμα, δι' οὗ καὶ ἐν ἀγίῳ παρακελεύεται πνεύματι, μηδέποτε ἐκχωρηθῆναι τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος, διαπράττεσθαι τι τῶν προνομίων ὧν ἡ κατ' αὐτὸν ἐκκλησία πρότερον ἐπορίσατο, καὶ σύγχυσις καὶ ταραχὰς τῷ πατριαρχικῷ ἐπέδειξατο θρόνῳ, ἀλλ' εἶναι καὶ εὐρίσκεισθαι καὶ τοῦτον ἐν τῇ θεομαγαλύντῳ Κωνσταντινουπόλει, καθὼς καὶ οἱ ἕτεροι πάντες τῶν ἀρχιερέων, ὅτε διὰ χρεῖαν τινὰ ἐνταῦθα παραγένηνται, ὡς ἂν καὶ εἰρήνη βαθεῖα τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ ἐπανθῇ, καὶ ἡ τῶν ἱερῶν κανόνων συντηρῆται ἀκρίβεια. τοῦτου γὰρ χάριν ἀπολέλυται καὶ ἡ παροῦσα συνοδικὴ διάγνωσις καὶ ἀπόφασις τῆς ἡμῶν μετριότητος, καὶ κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι δι' ἀσφάλειαν κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον τῆς εβ' Ἰνδ. τοῦ ςωηζ' ἔτους †.

CCCCVII. (6897—1389) aprili. ind. XII.

Promissio Gregorii hieromonachi, nominati exarchi patriarchas in Occidente.

† Ἐπειδὴ ὠδηγήθη ἐκ Θεοῦ ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, καὶ δέδωκέ μοι πάντα τὰ περὶ τὴν Δύσιν πατριαρχικὰ δίκαια, καὶ κατέστησέ με ἔξαρχον ὥστε διενεργεῖν τὰ ἀνήκοντα τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ προνόμια πάντα καλῶς καὶ νομίμως, ἤδη ὑπόσχομαι καὶ αὐτός, πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν πάντα κατὰ τὴν τῶν ἱερῶν κανόνων ἀκρίβειαν εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τοῦ παναγιωτάτου μου δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ στέλλειν καὶ ἅπαν τὸ εἰσόδημα εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· εἰ δ' οὐ ποιῶσω, καὶ τῶς ὑπόσχομαι, ἵνα εὐθύνωμαι προσηκόντως. τοῦτου γὰρ χάριν ἐγένετο

καὶ ἡ παροῦσά μου ὑπόσχεσις κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον τῆς
 δωδεκάτης ἰνδικτιῶνος, καὶ ὑπεγράφη καὶ παρ' ἐμοῦ δι'
 ἀσφάλειαν †.

† Γρηγόριος ἱερομόναχος στέργων ὑπέγραψα †.

CCCOVH. (6897—1389) maio. ind. XII.

Promissiones hieromonachi Danielis et presbyteri Georgii.

I. † Ἐγὼ Δανιὴλ ἱερομόναχος ὑπόσχομαι ἔμπροσθεν τοῦ πανα-
 γιωτάτου ἡμῶν δεσπότης, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὅτι ἐπειδὴ
 ἐσυνεπαθήθην εἰς τὴν ἱερωσύνην μου, ἀπὸ τοῦ νόου τάττω καὶ ὁμο-
 λογῶ, ὅτι οὐ μὴ ἐργάσομαι ἔξω τοῦ καλλίου μου ἢ βουξίλια ἢ ὄλιως
 τὴν τέχνην αὐτήν, ἀλλ' οὐδὲ πωλήσω ποτὲ εἰς φόρον βιβλία, εὐρίσκω-
 μαὶ δὲ εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ πνευματικοῦ· εἰ δὲ ποτε ἀιτηθῆσαι τολ-
 μήσω τὴν παροῦσάν μου ὑπόσχεσιν, ἵνα εὐθύνωμαι κανονικῶς εἰς
 τὴν ἱερωσύνην μου ἀνευ τινὸς συμπαθείας, καὶ καθαιρῶμαι τελέως.
 τοῦτου χάριν ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσά μου ὑπόσχεσις ἔγγραφος μῆνι
 ματίῳ ἰνδ. ιβ' †.

† Δανιὴλ ἱερομόναχος στέργων ὑπέγραψα †.

II. † Ἐπεὶ καὶ πρὸ τοῦ τελεσθῆναι τὸν καιρὸν τῆς ἀργίας μου, οἴκτιρ
 καὶ συμπαθεία κινήθεις ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, ὁ οἰκουμενι-
 κὸς πατριάρχης, διὰ τὴν πολλὴν τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων καὶ
 ὑπερίμων ἀξίωσιν συνεχώρησέ μοι καὶ εὐεργέτησέ με, ἀνεμποδίστως
 ἱερατεύειν εἰς τὸ ἐξῆς, ἤδη καὶ αὐτὸς τὴν παροῦσάν μου ὑπόσχεσιν
 ποιῶ, δι' ἧς καὶ λέγω, ὡς ἐάν ποτε εὐρεθῶ ὑγλήτεις ποιῶν, ὥσπερ
 κατηγορήθην καὶ πρότερον, ἢ μεθύων, ἢ καὶ ἐν καπηλίοις εἰσαγε-
 σθαι, ἢ καὶ οὐ πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ θεοῦ καὶ τιμὴν τοῦ ἱερατικοῦ
 τάγματος διάγων, ἵνα καθαιρῶμαι ἀσυμπαθῶς, καὶ ἐκπίπτω τοῦ ἱερα-
 τικοῦ καταλόγου. τοῦτου γὰρ χάριν ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσά μου ὑπό-
 σχεσις, καὶ ὑπεγράφη καὶ παρ' ἐμοῦ δι' ἀσφάλειαν κατὰ μῆνα
 μάτιον τῆς ιβ' ἰνδ. †.

† Γεώργιος ἱερεὺς στέργων ὑπέγραψα †.

CCCCIX. 6897 (1389) iulio. ind. XII.

Synodus statuit, ne episcopo Methones sollicitudinem afferat metropolitae Antiochiarum Patrum.

† Συνοδική διάγνωσις ὑπὲρ ἀνεγοχλησίας τοῦ ἐπισκόπου Μεθώνης †.

† Ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μεθώνης, κῆρ Νίφων ὁ Μανδουλάς, εἰς τὴν ἡμῶν μετριότητα καὶ τὴν περὶ αὐτὴν θείαν καὶ ἱερὰν σύνοδον ἀναδραμῶν, ἀνήνεγκε περιπαθῶς τὰ περὶ ἑαυτοῦ, ὅσα τε παρὰ τοῦ πρὶν μητροπολίτου αὐτοῦ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, τοῦ κυροῦ Ἰγνατίου ἐκείνου, ὑπέστη θεινὰ, καθάρισιν ἐπαγαγόντος αὐτῷ λίαν ἀδικῶς καὶ παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, εἶτα ἀθωωθείς ἐξ ἐρεύνης καὶ ἐξετάσεως ἀκριβοῦς τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, τοῦ τε νῦν Νικαίας, Βάρνης ὄντος τῷ τότε, καὶ τοῦ Κυζίκου ἐκείνου, Ἰωαννίνων ὄντος τότε κακείνου, ἐξ ἀποστολῆς συνοδικῆς, τὸν ὑψηλὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ αἰοδύμου κυροῦ Φιλοθέου κορμοῦντος, καὶ ὅσα νῦν ὑφίσταται θεινὰ παρὰ τοῦ νῦν μητροπολίτου αὐτοῦ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, κυροῦ Μαξίμου· οὗτος γὰρ εὐρών αὐτὸν ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ ἐνεργοῦντα τὰ τῆς ἐκκλησίας ὡς ἀρχιερεῖα αὐτῆς, οὐκ εἶσεν οὐδέποτε εἰρηνεύειν, ἀλλὰ ποτὲ μὲν τὰ πρῶτα ἐκεῖνα ἐγκλήματα, ἅπερ ἤρτησαν ὡς ψευδῆ καὶ διαβολὴ προφανῆς κατ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ῥήθειας τῶν ἀρχιερέων ἐξετάσεως, εἰς μέσον προφέρων καὶ ὑποθείς, ποτὲ δὲ ἄλλα προβαλλόμενος καὶ πλάττων, εἶτε ἀπ' ἑαυτοῦ ταῦτα ποιῶν, εἶτε καὶ ἀπ' ἐτέρων παρακινούμενος, ποτὲ μὲν ἀργεὶ τῆς ἀρχιερωσύνης, ἀνεξετάστως οὕτως, ὡς ἂν αὐτῷ δόξῃ, καὶ ὅταν ἐπιέλῃ, ποτὲ δὲ καὶ ἀφορίζει κερρησιαῖ καὶ δημοσια καὶ μάλιστα ἐν ἡμέραις ἀγίαις καὶ ἑορταῖς, καὶ ὡς πάσχων οὕτω διὰ πάσης σχεδὸν τῆς ἰδίας ζωῆς (χρόνον γὰρ ἔχει πεντεκαίδεκατον ἤδη καθ' ἡμέραν τοιαῦτα πάσχων θεινὰ) διόρθωσιν ἐζήτησε τὴν προσηκουσάν· τούτων τοιγαροῦν οὕτως ἀνενεχθέντων παρ' αὐτοῦ, ἡ μετριότης ἡμῶν, συνδιασχεφαμένη τοῖς συνεδριάζουσιν αὐτῇ ἱερωτάτοις ἀρχιερεῦσι καὶ ὑπερίμοις, τῷ Ἰρακλείας, τῷ Κυζίκου, τῷ Νικομηδείας, τῷ Οὐγγροβλαχίας, τῷ Νικαίας, τῷ Χαλκηδόνος, τῷ Μονεμβασίας, τῷ Ἀρσασίας, τῷ ἐτέρῳ Οὐγγροβλαχίας Ἀθανασίῳ, τῷ Ἀδριανουπόλεως, τῷ Σμόρνῃς, τῷ Σερρών, τῷ Ῥωσίας, τῷ Βάρνης, τῷ Σωζοπόλεως, τῷ Γάννου, τῷ Δράμας καὶ

τῷ Μηδείας, ἐπειδήπερ οἱ πλείους τῶν θηλωθέντων τούτων ἀρχιερέων
 τὰ κατὰ τὸν ἐπίσκοπον οἶδασιν, ὅπως συνέβησαν τὴν ἀρχὴν καὶ τοὺς
 πολλοὺς αὐτοῦ πειρασμοὺς, καὶ μάλιστα ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης
 Νικαίας, ὡς ἀπελθὼν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ πάντοθεν εὐρῶν αὐτὸν
 ἀδικούμενον, δι' ἐπήρειαν δὲ καὶ μόνον πάσχοντα, ἀδικον ἤγησάμεθα
 λλαν καὶ ἀτοπώτατον, ὅσπερ δοῦλον τὸν ἐπίσκοπον οὕτω καὶ ὑπο-
 χεῖριον ἢ αἰχμάλωτον καθέλκεσθαι μάτην παρὰ τῶν ἰδίων μητροπο-
 λιτῶν, μηδὲν πλέον ὑφείλοντα τούτοις κατὰ τοὺς θείους εἰπεῖν καὶ
 ἱεροὺς κανόνας καὶ νόμους ἢ τὸ μνημονεῖσιν αὐτοῦ καὶ ὑπακούειν
 τούτῳ καὶ ὑποκεῖσθαι ὡς αὐτοῦ κεφαλῇ καὶ πρώτῳ κατὰ τὸν λόγον,
 ὃν δῆτα καὶ πατριάρχαις οἱ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ μητροπολίται ὑφεί-
 λουσι, χωρὶς γάρ τούτων οὐδένα λόγον ὁ μητροπολίτης ἔχει μετὰ τοῦ
 ἐπισκόπου ἢ ἀφορίζειν ἢ ἀργεῖν ἢ φόρους ἀπαιτεῖν τοὺς τυχόντας,
 κἂν ὁ μὲν τῶν πενήτων καὶ ἐνδεῶν, ὁ ἐπίσκοπος δὲ τῶν εὐπόρων τε
 καὶ πλουσίων· ἐνθεν τοι καὶ διαγινώσκομεν ἐν ἀγίῳ πνεύματι, εὐρί-
 σκεσθαι τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Μεθώνης, κῆρ Νίφωνα, ἀνενό-
 χλητον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ εἴης ἀπὸ τοῦ ἰδίου μητροπολίτου καὶ
 ἀνεπηρέαστον, ὥστε διενεργεῖν τὴν ἀρχιερατικὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ
 ἀνεμποδίστως πάνυ καὶ ἀταράχως καὶ μηδεμίαν ἄδειαν ἔχειν ποτὲ
 τὸν Παλαιῶν Πατρῶν, κἂν ὅσα ἂν ἀκούσῃ κατὰ τοῦ ἐπισκόπου ἐγ-
 κλήματα, καθαιρεῖν αὐτὸν ἢ ἀφορίζειν ἢ ἀργεῖν ἢ ἐκβάλλειν ὅλως τῆς
 ἐκκλησίας· εἰ δὲ τοῦτο ποιήσῃ, κἂν ὅσα ἂν ἐκεῖ γράψῃ, εἴτε ἀργίαν,
 εἴτε ἀφορισμὸν ἢ ἑργὴν ἢ πρὸς τόνδε τὸν ἐπίσκοπον ἢ πρὸς τοὺς
 ἱερεῖς τῆς Μεθώνης καὶ τὸν λαόν, εὐρίσκεσθαι· ἀργὰ καὶ ἄκυρα καὶ
 ἀβέβαια, ἀλλὰ δέχεσθαι μὲν τὸν Παλαιῶν Πατρῶν πάντα τὸν ἐγκα-
 λούντα καὶ κατηγοροῦντα τοῦ ἐπισκόπου, ὡς οἱ ἱεροὶ κανόνες περὶ
 τῶν τοιούτων κατηγορῶν διακελεύονται, κἂν ἱερεὺς ὁ κατήγορος ἢ,
 κἂν λαϊκός, εἴτα παραπέμπειν ταῦτα ἐγγράφως εἰς τὴν καὶ ἡμᾶς
 θεῖαν καὶ ἱεράν σύνοδον, ὡς ἂν αὕτη ταῦτα δεχομένη διακρίνῃ τὸ
 δόξαν εἰς ταῦτα δίκαιον, ἤγουν, ἢ καὶ ἀμφοτέρους τούτους ἐνταῦθα
 μετακαλῆται, ἢ ὡς ἂν τότε διακρίνῃ, οὐ μὴν δὲ τὸν Παλαιῶν Πατρῶν
 ἔχειν ἄδειαν πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἐνταῦθα ἢ αὐτὸν ἢ τὰς κατὰ τοῦ ἐπι-
 σκόπου κατηγορίας καθέλκειν τὸν ἐπίσκοπον εἰς ἡμᾶς παραχέσεσθαι·
 παρ' ἡμῶν γάρ καὶ μόνων ὁ ἐπίσκοπος, ὅταν κατ' αὐτοῦ τοιαῦτα ἐμπέ-
 σωσι, προσκληθῆσεται, ὅταν ἡμεῖς διακρίνωμεν, ὃ δὴ καὶ νῦν γενέ-

σθαι διέγνωμεν, τὸν μὲν ἐπίσκοπον ἐγκρατῆ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ εἶναι καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ἔχειν αὐτοῦ, τὸν δὲ Παλαιῶν Πατρῶν, εἴπερ ἔχει τινὰς κατηγορίας κανονικὰς κατ' αὐτοῦ, ἐνταῦθα παραγίνεσθαι καὶ δηλοῦν, καὶ γίνηται, ὅσον εἴρηται, ἔχειν γε μὴν τὸν ἐπίσκοπον ἀνάγκην, μνημονεύειν τοῦ μητροπολίτου αὐτοῦ καὶ αὐτῷ ὑποκείσθαι κατὰ τὸν λόγον, ὃν εἴπομεν, κατέχειν δὲ τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ πάσαν καὶ τὴν ἐνορίαν αὐτῆς, ἣν ἔσχεν ἀνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, καὶ λαμβάνειν καὶ ἀποφέρεισθαι τὰ ἐκκλησιαστικὰ πάντα δίκαια αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ εἰσοδήματα, ἕθενδήποτε ἂν ἔχη ταῦτα ἢ ἐκκλησία, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστος, μηδενὸς τῶν ἀπάντων ἔχοντος ἄδειαν ἢ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, μέρος ταύτης ἀποτεμεῖν καὶ λαβεῖν ἢ προσόδοος ἀπαιτεῖν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου ἢ τινος ἄλλου τῶν ἀπάντων· μὴ μεταίρε γάρ, φασίν, ὄρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου, καὶ ὅτι ἐπιτίμια ἐτέθησαν καὶ ἀφορισμοὶ κατὰ τῶν παρασαλεύσαι ταῦτα καὶ μεταστῆσαι ἐπιχειρησάντων, ἅπερ καὶ ἡμεῖς ἀνάγκην ἔχομεν στέργειν καὶ διεκδικεῖν διὰ βίου παντός, ἕως ἂν πνοῇ ἐν στήθεσι μένη. τοῦτου γὰρ χάριν ἀπολέλυται τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Μεθώνης, κρυφῶ Νίφωνι τῷ Μανδουλαῖ, καὶ ἡ παροῦσα αὐτῆς δὴ τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῆ πράξις δι' ἀσφάλειαν κατὰ μῆνα ἰοῦλιον τῆς ιβ' ἰνδ. τοῦ ςωηζ' ἔτους †.

† Εἶχε καὶ διὰ τιμίας πατριαρχικῆς χειρὸς τὸ Ἄγτωνιος, ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. †.

† Εἶχε καὶ ὀπογραφὰς τῶν ἐντὸς καταγεγραμμένων ἱερωτάτων μητροπολιτῶν †.

CCCCX. (6897—1389) iulio. ind. XII.

Archiepiscopo Susdalens traduntur duo castella.

† Ὁ θεοφιλέστατος ἀρχιεπίσκοπος Σουσδάλεως, κρυφῶ Διονύσιος ἐκεῖνος, ἀνέφερεν ἐπὶ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ἀειδήμου πατριάρχου, κρυφῶ Νελλου, περὶ τῶν δύο κάστρων, τοῦ τε Νοβογραδίου καὶ τοῦ Γορδετζίου, ὅτι εἰσὶ ταῦτα ἐνορία τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὑπὸ τῶν αὐτῶν ῥήγα τῆς Σουσδάλεως τελοῦνται, καὶ πλησίον τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ εἰσὶ, καὶ ὅτι ἐνοχλοῦσιν αὐτῷ οἱ κατ' ἀφοῦς μητροπολίται.

Ῥωσίας, ἐζήτησε γράμμα ἐπὶ τούτοις παρὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἔλαβε τοῦτο κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ καὶ νόον χειροτονηθεὶς Σουδάλεως καὶ ὁ κῆρ Εὐφρόνιος, ἐνεφάνισε τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ ἔλαβε καὶ αὐτὸς σιγίλλιον ἐπὶ τούτοις, ἐν ᾧ καὶ γράφεται ἀρχιεπίσκοπος Σουδάλεως, Νοβογραδίου καὶ Γοροδετζίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐσημειώθη ἐνταῦθα μὴνὶ Ἰουλίῳ ἰνδ. ιβ' †.

CCCCXI. (6897—1389) iulio. ind. XII.

Sacerdos Manuel excommunicatur.

† Ἡ καθάρσις τοῦ ἀπὸ τῶν Σαυρῶν παπᾶ Μανουὴλ †.

† Μηνὶ Ἰουλίῳ ἰνδ. ιβ', προκαθημένου τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδικῶς συνεδριαζόντων τῇ μεγίστῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τοῦ Κοζίκου, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Μονεμβασίας, τοῦ Νικαίας, τοῦ Ἀμασειας, τοῦ Σμύρνης, τοῦ Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Σερρών, τοῦ Βάρνης καὶ τοῦ Μηδείας, ἔτι καὶ παρακαθημένων τιμιωτάτων ἐξωκατακλήλων καὶ παρισταμένων θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχάντων, ἤγαγον εἰς τὸ μέσον τὸν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Σαυρῶν παπᾶν Μανουὴλ, καὶ ἀπήλεγξαν αὐτὸν, ὅπως ἐλθὼν ἀπ' ἐκείσε ἐνταῦθα καὶ παραγενόμενος νύκτα εἰς τὸ οἶκημα Ῥαοῦλ τοῦ λεγομένου Συρβάου συνέχευε διὰ τελείας ἱερολογίας τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ τὸν Ῥαοῦλ, ἐξάδελφον ἕντα αὐτῆς καὶ πέμπτου βαθμοῦ τυγχάνοντα, ὅπερ οὐδέποτε ἐτολμήθη γενέσθαι, καθὼς καὶ ἐνταῦθα ὁ τιμιώτατος μέγας χαρτοφύλαξ ἐκόλυε τοῦτο, καὶ οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ πόλει οἰκούντων ἱερέων ἐτόλμησε τοῦτο ποιῆσαι. τοίνυν καὶ φανεροῦ τούτου ὄντος, ὡς μὴδὲ ἀντιλέγειν τοῦ παπᾶ Μανουὴλ ἔχοντος, ἀλλὰ καὶ ὁμολογήσαντος τὴν πτώσιν αὐτοῦ, ἀπεπήγατο ἡ θεία καὶ ἱερὰ σύνοδος τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων παντελῆ καθάρσεις κατ' αὐτοῦ, ἦν καὶ τερέξας ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, διέκρινε καὶ ὥρισε, κατὰ τὴν πᾶν ἱερῶν κανόνων διαταγὴν, μὴδὲ ἄλλως εὐρεῖν αὐτὸν ὑπηρεσίαν τινὰ τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ. διὰ τοῦτο καὶ ἐσημειώθη ἐνταῦθα ἡ αὐτοῦ καθάρσις †.

CCCCXII. (6897—1389) iulio, ind. XII.

Episcopo Methones conceditur, ut consecret clericos ecclesiae Cretensis.

† Προτροπή δοθεῖσα τῷ ἐπισκόπῳ Μεθώνης †.
 † Θεοφιλέστατε ἐκλακοπε Μεθώνης· χάρις εἴη καὶ εἰρήνη ἀπὸ
 θεοῦ τῆ θεοφιλείᾳ σου ἡ μετριότης ἡμῶν ἐκχωρεῖ καὶ ἄδειαν δι-
 δωσι τῆ θεοφιλείᾳ σου, ὡς ἂν χειροτονῆς πάντας τοὺς ἀπὸ τῆς ἀγιωτά-
 τῆς μητροπόλεως Κρήτης εἰς ἀναγνώστας, ὑποδιακόνους, διακόνους καὶ
 πρεσβυτέρους, δεχόμενος τοῦν πρότερον τὰς μαρτυρίας αὐτῶν κατὰ
 τὴν κανονικὴν ἀκρίβειάν τε καὶ παρατήρησιν, οὕς ἂν εἴησις ἀξιους
 καὶ μεμαρτυρημένους ἐγγράφως παρὰ πνευματικοῦ καὶ ἱερέων· χειρο-
 τόνει αὐτοῦς, ὡς παραδηλούμεν τῆ θεοφιλείᾳ σου, κατὰ τὴν ἀνωθεν
 ἐπικρατήσασαν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν τε καὶ συνήθειαν, μηδενοῦς ἀρχ-
 ιερέως ἄλλου ἢ τῶν ἐγγύς τῆς Κρήτης ἢ τῶν μακρὰν ὑφείλοντος χει-
 ροτονίαν ποιῆσαι εἰς τινὰ τῶν ἐκ ταύτης προσελθόντα αὐτῷ, σοὶ γὰρ
 μόνῳ τὰς χειροτονίας αὐτῶν ἡ μετριότης ἡμῶν παραδίδωσι, καὶ εἰάν
 τις ἕτερος χειροτονήσῃ ἐκ τῶν τῆς Κρήτης, ὡς λέγομεν, ὡς παρὰ
 τοὺς ἱεροὺς κανόνας ποιήσας εὐθουθήσεται κανονικῶς παρὰ τῆς ἡμῶν
 μετριότητος καὶ τῆς θείας συνόδου. τοῦτου γὰρ χάριν ἀπολέλυται τῆ
 θεοφιλείᾳ σου καὶ τὸ παρὸν προτροπητικὸν γράμμα τῆς ἡμῶν μετριό-
 τητος δι' ἀσφάλειαν †.

† Εἶχε καὶ διὰ τιμίας πατριαρχικῆς χειρὸς
 τὸ· μηνὶ βουλίου ἰνδ. ιβ' †.

CCCCXIII. (6897—1389) augusto, ind. XII.

De electione episcopi Leucadis.

† Ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μεθώνης ἀνέφερε περὶ τῆς ἀρχ-
 ιεπισκοπῆς Λευκάδος, ἵνα ἴδῃ τὴν ἐκεῖ ἀρχήσασαν τοῦ τόπου Φράγ-
 γαν τὴν δουκάσαν, κυρίαν Λευκάδος, Ἰθάκης, Ζακύνθου καὶ Κεφα-
 ληνίας, καὶ καταστήσῃ, ἵνα γράφῃ εἰς τὸν παναγιώτατον ἡμῶν δεσπότην,
 ἢ γράφῃ αὐτὸς, καὶ ζητήσωσιν ἀρχιεπίσκοπον, τότε γούν ἵνα γέ-
 νηται καὶ γραφὴ εἰς τὸν Κορινθίου περὶ τῆς Κεφαληνίας καὶ τῆς Ζα-
 κύνθοῦ, ἐπειδὴ ἐνορία ἐστὶν αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν μάχην τὴν ἐν τῷ
 τόπῳ οὐδέποτε ἀπῆλθεν ἐκεῖ, οὐδέ ἐστιν δυνατόν ἀπελθεῖν ποτὲ, καὶ

ἀπολέσῃ αὐτὰ, καὶ βλέπῃ ὁ γεννησόμενος Ἰωὴς Λευκάδος ἀρχιεπίσκοπος, καὶ διὰ δῆλωνσιν ἐσημειώθη μηνὶ αὐγούστῳ κα' ἰνδ. ιβ' †.

CCCCXIV. (6897—1389) augusto. ind. XII.

Monachi monasterii Curucallae promittunt, se restituros esse agrum monasterio Batopedii.

† Ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Καράκαλα, ὃ τε ἱερομόναχος Θεοδοσίος καὶ ὁ μοναχὸς Κασσιανός, ὑποσχόμεθα εἰς τὸν πανηγυρώτατον ἡμῶν δεσπότην, τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ἵνα οὕτως ὡς ἀπέλθομεν εἰς τὸ μοναστήριον ἡμῶν, ἀπολύσωμεν καὶ τὸ χωράφιον πρὸς τοὺς Βατοπεδινούς, ἕσον ζητοῦσι, περὶ οὗ ἔχομεν καὶ τὴν διένεξιν, καὶ τὰς ἐπικαρπίας, ὅσας ἐλάβομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσοις ἄρα χρόνοις κατείχομεν αὐτό, ἐπειδὴ καὶ οὕτως εβρομεν συμπάθειαν καὶ συγχώρησιν τοῦ ἀφορισμοῦ ἐπὶ τοιαύταις ὑποσχέσεσι. τούτου γὰρ χάριν καὶ ἡ παροῦσα ἡμῶν ὑπόσχεσις ἐγεγόνει κατὰ μῆνα αὐγούστον τῆς ιβ' ἰνδ. †.

† Θεοδοσίος ἱερομόναχος †. † Κασσιανός μοναχός †.

CCCCXV. (6898—1389) septembri-novembri. ind. XIII.

Annotationes synodi.

I. † Μηνὶ Σεπτεβρίῳ ἰνδ. ιγ' ἐδόθη τῷ σακελλίῳ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἀίνου τὰ τῆς Ἀίνου δίκαια τὰ ἐκκλησιαστικά, καὶ εἰς δῆλωνσιν ἐσημειώθη ἐνταῦθα †.

II. † Μηνὶ Νοεμβρίῳ τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος ἐδόθησαν ἐξαρχικῶς τοῖς ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Χελανταρίου τὰ ἐν τοῖς μετοχίοις αὐτῶν, ἐνθα ἂν ᾴσι, πατριαρχικά δίκαια, ἡγουν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καὶ δι' ἀσφάλειαν ἐσημειώθη †.

CCCCXVI. (6898—1390) maio. ind. XIII.

Promissiones trium sacerdotum.

I. † Ἐπεὶ κατηγορήθημεν ἀπιστίας ἐγκλημα κατὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν, εἶτα

οὐκ ἀπεδείχθη τοῦτο ἐπὶ τῆς ἱεράς καὶ θείας συνέδου, καὶ ἐτόχουμεν συμπαθείας παρὰ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἤδη καὶ ἡμεῖς ὑποσχόμεθα εἶναι πιστοὶ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν καὶ μὴ ἐπιχειρῆσαι ποτε κατὰ τῆς κραταιᾶς καὶ ἁγίας βασιλείας αὐτοῦ ἔργοις ἢ καὶ λόγοις δημογεγενητοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τινων ἐὰν ἀκούσωμεν λόγους κατὰ τοῦ βασιλέως, ἠψέλλομεν ἀναγγεῖλαι τούτους τῷ παναγιωτάτῳ ἡμῶν δεσπότη, τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ· εἰ δ' οὐ ποιήσωμεν, καθὼς ὑποσχόμεθα, ἵνα εὐθιυνώμεθα εἰς τὴν ἱερωσύνην ἡμῶν καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους βίους. ἰδία δὲ ἐγὼ πρεσβύτερος ὁ Σγουρόπουλος ὑπόσχομαι ἀπέχειν ἀπὸ τε καπηλίου καὶ μέθης καὶ ἐτέρων ἀκαταστασιῶν· εἰ δ' οὖν, ἵνα καθαιρούμαι, καθὼς διαγοραίουσιν οἱ ἱεροὶ κανόνες. τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο καὶ ἡ παρούσα ἡμῶν ὑπόσχεσις κατὰ μῆνα μάιον τῆς ιγ' ἰνδ. †.

† Ὁ εὐτελής ἱερεὺς Ἀνδρέας ὁ Φαρίτης †.

† Ὁ εὐτελής ἱερεὺς Μιχαὴλ ὁ Σγουρόπουλος †.

II. † Ἐγὼ ἱερεὺς Μιχαὴλ ὁ Φαρίτης λέγω διὰ τῆς παρούσης υποσχέσεώς μου καὶ ὑπόσχομαι εἰς τὸν παναγιωτάτον ἡμῶν δεσπότην, τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ὅτι ἐπαιδῆ εὐρέθην ἐν καπηλείῳ καὶ μεθύων, ἐπεσχέθην δὲ τῆς ἱερωσύνης, καὶ παρεκάλεσα, καὶ ἔτυχον συμπαθείας, ἀπὸ τοῦ νῦν ἐὰν εὐρεθῶ παρ' ὄλην μου τὴν ζωὴν ἐν καπηλείῳ διὰ ἡντιναοῦν αἰτίαν, εἰ μήπου πρωί, ἵνα ποιήσω ἁγιασμόν, ὑπερ ἑστίν ἅπασι τὸν χρόνον, ἵνα ἀσυμπαθῶς ἐκπίπτω τοῦ ἰδίου τῆς ἱερωσύνης μου βαθμοῦ. τούτου γὰρ χάριν καὶ τὸ παρὸν μου γράμμα ἐγένετο εἰς ἀσφάλειαν κατὰ μῆνα μάιον τῆς ιγ' ἰνδ. †.

† Ὁ εὐτελής ἱερεὺς Μιχαὴλ ὁ Φαρίτης τὰ ἀνοθεν γεγραμμένα βαιβαιῶν ὑπέγραψα †.

X.

† Μηνί Ιουλίῳ, τριακοστῇ, ἡμέρᾳ σαββάτῳ, ἰνδ. εἴ' ἐπανηλθεν ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, κὺρ Μακάριος, καὶ ἤρξαντο καταστρώωνυσθαι ἐνταῦθα αἱ συνοδικαὶ πράξεις καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα σημειώματα †.

CCCCXVII. 6898 (1390) augusto. ind. XIII.

Synodus decernit, patriarcham Macarium falso accusatum fuisse, et eo revocato amovet Antonium.

† Λθ' ὡς ὑπὲρ τοῦ πατριάρχου †.

Ῥήτορος τοῦ Βαλσαμών.

† Ἄρετῆς καὶ κακίας τὸ διάφορον ὄρον καὶ ἄλλα μὲν τοῖς ἐρευνῶσι γνωρίσματα, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἡ τοῦ κρείττονος παρὰ τοῦ χειρόνος μὴ χρόνιος τυραννίς, οὔτε γὰρ τὸ κὺρ ἀνάσχειτ' ἂν τὴν πρὸς τὰ κάτω φοράν, κἂν πρὸς τοῦτο βιάζηται, οὐδὲ τὴν ἐναντίαν τὸ ὕδωρ, εἰ μὴ σήραγγάς τινας μετὰ πνεύματος ὑποτρέχοι, ἀναφυσώμενον κάτωθεν, οὐθ' ὁ τῆς ἀληθείας λόγος ἐς αἰὶ τῷ πλάσματι παρασύρσθαι, τοῦναντίου δὲ μᾶλλον ὑπ' αὐτῆς αἶθεν ἐκείνο διαφθείρεσθαι τε καὶ ἀνακόπτεσθαι· οὕτω γὰρ ἂν ὅ ε' ἐκείνης σώζοιτο λόγος, ὅπαρξίς γάρ, ὅ τε τοῦ ψεύδους ὀφθαλεῖν τρόπος, ἀτύστατον γάρ· εἰ δὲ καὶ τῶν ἐξ ἀδικίας οὐκ ἀσφαλές οὐδ' ἀκίνητον ἕκαστην, ἐν δὲ τῶν αὐτῆς καὶ τὸ διασύρσθαι τὰ καλὰ, οὐκ αἰδίων ἄρα, οὐθ' ἡ παρρησία τοῦ ψεύδους, οὐθ' ἡ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας κατάδυσσις. φθάνει τοίνυν καὶ ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, κὺρ Μακάριος, πρό τινων ἤδη χρόνων τὴν τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας προστασίαν νεύμασι θειοτέροις ἀνηρημένος καὶ τὴν ἱεράν ταύτην ὀγκάδα καλῶς ἐπὶ θυσὶν ἔτεσι κυβερνῶν ὡσπερσὶ πηδαλλοῖς τῷ ἑαυτοῦ τρόπῳ καὶ λόγῳ, ἀνέγκλητος ἦν· ἐκάστη τῶν ἐν αὐτῇ λίαν καὶ ἀνεπίληπτος, ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς βασιλείας, ὡς τῷ κρείττονι δόξαν, μετακεκῦβευται καὶ ἀφῆρέθη μὲν τὰ στήπτρα καὶ τὴν ἀρχὴν ὁ ἐν βασιλευσὶν αἰοιδίμος κὺρ Ἀνδρόνικος, ἀνήρηται δὲ ταῦτα καὶ αὐθις πατήρ ὁ ἐκείνου καὶ βασιλεὺς, καὶ ὁ πατριάρχης

ἐν ζάλη καὶ σφοδρῷ ῥοθίῳ καὶ ζέοντι· εὐθὺς γὰρ τοῦ θρόνου καὶ
 τῆς ἀρχῆς ἐξωστράχισται, ἐπεὶ μὴ τοῦτο κατασκοπὴν τῆς τῶν ἱερῶν
 τελεσῶν μνήμης ἀπώσσει τὸν βασιλέα, ἐκαστῶν δὲ μάλλον οὐδ' ἐκείνον
 καὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν θρόνων ἢ εἶσαι πρὸς τοῦτο καὶ τῆς πατριαρ-
 χικῆς ἐντεῦθεν ἰσχύος καὶ τῆς τιμῆς ἀπολαύειν· ἄλλη τις οὖν Ἰαίας
 ἐγκλημάτων ἐκ τούτου τῷ πατριάρχῃ καὶ λιβέλλος ἐφ' ἑκάστῳ καὶ
 ἐυλισμὸς παντὶ δρυὸς κατὰ τὴν παρουσίαν πεποιθήσῃ· ἐπέφθονον γὰρ
 χρῆμα τὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ πολλοὺς τῷ ἄρχοντι πολλαχόθεν ἐπαγαίρει
 τοὺς κατηγοροῦς τοῦ τῆς τύχης αὐτῷ πνεύματος ἀντιπνεύσαντος καὶ
 τοῦ τῆς εὐδαιμονίας κύρατος ἀντικρούσαντος, καὶ ὁ τῶν ἐγκλημάτων
 οἴονεϊ κολοφῶν, αἴρεσις τις ἀήθης καὶ ἀγεννήτης, ἀνοίξῃ μάλλον ἢ κα-
 κία· πλασθεῖσα, εὐξάν δὲ μὴ σιωπῇ τὰ κατ' αὐτὴν παραθεοῦναι, οὐ
 γὰρ ἂν ἄλλως τὰ κατὰ γνώμην εἶχε τέλος τοῖς φθινομένοις, τὰ δὲ τὸν
 πατριάρχῃ πάντως ἀποστῆναι τοῦ θρόνου τῆς βασιλικῆς οἷα γνώμης
 καὶ τῆς εὐσεβείας ἀντίκαλον γραφαὶ πρὸς τοὺς πέριξ τῆς πόλεως ἐπι-
 σκοποὺς τὴν πατριαρχικὴν αἴρεσιν προσημαίνουσαι, ἦλθε τῶν ἀρετῶ-
 μένοις ἐκείνοις, δις ὀκτώ τὸν ἀριθμὸν οὖσι καὶ τοῖς τῆς ἐκκλησίας
 λογάσι ἐν αὐτῷ δὴ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας συναθροισθεῖσι νεφί,
 πολλοῦ πλήθους παρισταμένοι, ἐρήμην ἐδόκει καταδικαθῆναι τὸν
 πατριάρχῃν, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ἀπολογησόμενος ἀπαντήσας, ἐπεὶ καὶ
 καὶ μὴνυθέντα τοῦτον οὐκ εἶχε τὸ δικαστήριον, οὐ τῷ θαδεῖναι τὴν
 φήφον, οὐδὲ τῷ ἑαυτὸν ὑπόδικον συνιέναι, ἀλλὰ γε τῷ μὴ τὰ τῆς
 πατριαρχικῆς περιωπῆς σύμβολα καὶ τὸν τόπον αἰτοῦντα ἀπυλαβεῖν,
 ὡς ἔθος καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἐκάστω, μὴ λαβεῖν δεῖ, οὐ τῷ μὴ
 δικαίως αἰτεῖν· τί γὰρ ἂν ἄλλα παῖτοι μετὰ τὴν δίκην, τῆ βασιλικῆ
 δὲ μάλλον χειρὶ τε καὶ φήφῃ; κώδιξ ἐντεῦθεν τῷ πατριάρχῃ τῆς
 καθαιρέσεως τῶν αὐτοῦ ὑφ' ἑνὸς καὶ μαρτύρων καὶ κατηγορῶν, τὸν
 δὲ τὴν ἀρχιερατικὴν ἅπασαν ἀφηρημένον σκολῆν, μέχρι γὰρ καὶ αὐ-
 τοῦ τῶν ἐπὶ τοῦ στήθους συμβόλων ὁ ζήλος τοῖς δικασταῖς, ὀημιότηας
 τε ὑποδέχονται καὶ χρόνιοι φυλακαί, ἢ μία μόνη σωτηρίας καταφυγή,
 τὸ μῆτε δικαίως ὑφ' ἑστῶσθαι ταῦτα καὶ τῆς ἀδικίας λόγῳ εἶναι ἐφέ-
 ποτε; ὁ δὲ καὶ συνέδραμε· μάρτυς γὰρ ἰκανὸς τῆς περὶ τὸν πατριάρ-
 χῃν διαβολῆς ἢ τῶν προσόντων αὐτῷ θεῖων ἐκ τῆς προνοίας ἀπυλα-
 λαγή· ἄρτι γὰρ τοῦ κραταίου καὶ ἀγίου ἡμῶν ἀπὸ τῶν καὶ βασιλείως
 συνάρασει θεοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀνατείλαντος καὶ τὴν τῆς βασιλείας ἀρχὴν

κραταιῶς ἀνασωσαμένου καὶ πάντας ἡμᾶς ταῖς τῆς φιλανθρωπίας ἀκτίσι καθαρῶς περιλάμφαντος καὶ ὁ χειμῶν εἰς ἕαρ τῆ πατριάρχῃ καὶ ἡ μακρὰ τούτῳ τρικυμία γαλήνη καὶ ὁ τῶν ἐγκαλημάτων οἶονεὶ τῆς Πηνελόπης ἰσότης ὡς ἀράχνιον ἀποδέδεικται, ὃ κἂν ἄλλοις ἔρμαιον ἦν πρὸς τὰ τῶν ἐγκαλουμένων διαστροφὴν καὶ τῶν ζητουμένων διαρπαγὴν, τῆ δὲ γε πατριάρχῃ καὶ λίαν χαλεπὸν καὶ ἀπαῖδον, νομίσαντι γὰρ, ὡς τὸ μὲν ἀκρίτως οὕτως ἐπιβῆναι τῶν θρόνων, τάχ' ἂν τις εἶποι τοῦ αὐτοῦ καιροῦ εἶναι, ὅπερ καὶ τὰ ἐγκλήματα, τὸ δὲ μετὰ βασιάνου καὶ ψήφου πάντων ἐπελέγχειν τοὺς λόγους, ὃ καὶ πάλαι πρὸς ἀπολογία ἦν αὐτῆ καλουμένη πρὸς δίκην, τὸ δὲ τὰ τῆς καθέδρας θήπου καὶ τῆς ἀρχῆς σύμβολα τοῦτο καὶ αὐθις ἐπῆει ζητεῖν καὶ οὕτω πρὸς κρίσιν τῶν ἐγκαλουμένων χωρεῖν ταῦτα τοίνυν τοῦ κρατοῦντος τῆ πατριάρχῃ καλῶς καὶ δικαίως αἰτοῦντι χαρισσαμένοι, ταῦτόν δ' εἰπεῖν ἀποδόντος, ὡςπερ εἰ ἐκεῖνος ἦν ὁ ταῦτα τοῦτον ἐξ ἀρχῆς ἀποδύσας, ἐπειδὴ ἤπερ ἀδιάφορον τῆς σκηπτουχίας τὸ κράτος ἀμφοτέροις, τῶν πατριαρχικῶν ἐπιβάς θρόνων, τῆ ὑστεραία, συνεδριαζόντων μὲν ἡμῶν τῶν ἐνδημιούντων τῆ βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τοῦ Ἰρακλείας, τοῦ Κοζίκου, τοῦ Νικομηθείας, τοῦ Νικαίας, τοῦ Καληδόνος, τοῦ Μονεμβασίας, τοῦ Σερρών, τοῦ Χερσῶνος, τοῦ Μηδείας, τοῦ Δράμας, τοῦ Χαμᾶ καὶ τοῦ Πενταπόλεως, παρακαθημένων δὲ τῶν τῆς ἐκκλησίας λογάδων καὶ καρισταμένων θεοφιλοστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων· ἐγὼ μὲν, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς ἀπιδῶν, αἰροῦμαι μᾶλλον μετὰ τῆς ἐνταῦθα δόξης ἀπαλλαγῆναι καὶ τῶν ἀποκειμένων τοῖς ὑπευθύνοις ἀνιαρῶν ἢ ταύτῃ συνεπισπάσασθαι καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ κρείττονος καταδίκην· τοιγαροῦν εἴ τις μοι τῶν ἐγκαλουμένων ἤδη κατήγορος, ἐπεὶ οὐχ ἤττόν μοι χαριεῖται λέγων ἢ σιωπῶν, εἰς μέσον ἀφικέσθω, δεικνύτω καὶ χάριν οἷσω τούτῳ τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ θρόνου σὺν ἡδονῇ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀποστήσομαι. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἀνέστη, καὶ ταῦτα πολλῶν παρόντων τῶν τότε κατειπόντων τοῦ πατριάρχου, ὧν τινες καὶ ἀρὰς ὠμολόγουν δέξασθαι μᾶλλον παρὰ τῶν τότε τῆς συνόδου κρατούντων, εἰ μὴ τοῦ πατριάρχου κατελείπειν, ὁ πατριάρχης οὕτως εἶρηκεν αὐθις· οἷς μὲν οὐδεὶς τῶν ἐγκαλουμένων μοι κατήγορος ἤδη, τὸ νικᾶν ἐμοὶ μᾶλλον ἢπερ τὸ ἡττάσθαι περίεστι, καὶ περαιτέρω λέγειν οὐκ ἀναγκάζομαι, ὡς δὲ καὶ τῶν πρώτων πάντων ἐκείνων μάθητε τὸ φαῦλον καὶ ἀγεννές, καὶ τάδε λέγειν προήρημαι

τοις ἐγκληματικοῖς δικαστήρσιος κατηγοροῦς εἶναι προσήκει καὶ πι-
 στοτοὺς εἰς κατηγορίαν καὶ ἐγγράφοντας, εἴγε κριθεῖεν ἄξιοι, εἴτα τοὺς
 μάρτυρας, καὶ τούτους νομίμους, οὐ βία καθελκομένους, ἀλλὰ γνώμη
 τῆς ἀληθείας ἕνεκεν ὠρμημένους, τῶν δὲ τότε ἕκαστος οὔτε κατήγο-
 ρος οὔτε μάρτυς, βία γὰρ ἕκαστος τούτων, ὡς ἀκούετε, συνωθεῖτο,
 ἀβίαστος δὲ ἕκαστος τούτων ὄφειλει τοῦ ἀληθεύειν ἕνεκα δήπου,
 ὅπου γε καὶ βίας ἀπούσης ὡς τὰ πολλὰ φιλεῖ τὴν ἀλήθειαν κλέπτε-
 σθαι. ταῦτα τοίνυν οὕτω τοῦ πατριάρχου διεξιόντος, ἡμεῖς τούτων
 ἀπάντων ἀκροασάμενοι καὶ βασάνοις τοὺς λόγους ἐκδεδωκότες, οὐ
 κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας ἡμῶν, ὡς καὶ αὐτὸς προὔτεινε, τὴν κατ'
 αὐτοῦ περὶ πάντα φῆφον προβάσαν εβρομεν, αὐτὸς καὶ γὰρ τῆς δίκης
 ἀπὴν, ὅ τε τῆς ἀπολογίας αὐτῷ τύπος οὐ δέδοται, οὐδ' ὁ τῶν κατη-
 γόρων καὶ τῶν μαρτύρων ἀριθμὸς κατὰ νόμους, ἐγγραφή δὲ τοῖς κα-
 τηγόροις, ὡς εἴωθεν, οὐδαμοῦ, ἀβίαστος δὲ οὐδέτερος τούτων, ἀλλὰ
 γε πάντες πρὸς τὸν καιρὸν οἴδασι ἀφορᾶν, ὃ δὴ καὶ μόνον ἀρκοῦν
 διασεῖσαι τὴν φῆφον ἐκείνην· οἷς γὰρ οὐχ ὁ τρόπος ἡμῶν εἰς κατη-
 γορίαν ἢ ἔπαινον αἴτιον, τύχη δὲ μᾶλλον ἢ ἀτυχία, τούτων οὐδέ-
 τερον ἀσφαλές, ὡς οὐκ ἐξ ἀληθείας ὄν, τοῦ δὲ καιροῦ μάλιστα καὶ
 τῆς τῶν πραγμάτων μεταβολῆς, ὡς καὶ νῦν δέδεικται, φρούδα γὰρ
 πάντα ἐκεῖνα, ὡς ἀναπόδεικτα καὶ ἀσύστατα, οὐ τοῦ καιροῦ νῦν ἤδη
 καλοῦντος, τῆ τῶν πραγμάτων ἀντιστροφῆ, τῆς ἀληθείας δὲ μᾶλλον
 καὶ τοῦ ὀρθοῦ· ὅ τε γὰρ πατριάρχης κρίσει μᾶλλον, οὐ χειρὶ τοὺς
 θρόνους ἐζήτει, ὅ τε θεϊότατος βασιλεὺς πρὸς γε τούτοις καὶ ὄν ἐπὶ
 τῶν θρόνων εὔρε καὶ τῆς ἀρχῆς, ἕστεργε ἄχρι τοῦ νῦν, καλῶς ποιῶν
 καὶ λίαν ἐπαινετῶς, ὅθεν καὶ τὴν ἐξενεχθεῖσαν κατὰ τοῦ πατριάρχου
 φῆφον καὶ τὴν καθάρσειν οὐκ ἀργὴν μόνον καὶ ἄχορον εἶναι ἀπεψη-
 νάμεθα, ἀλλὰ καὶ πορὶ παρεπέμφαμεν ὡς πυρὸς καὶ καπνοῦ ἀξίαν,
 καὶ ἀνέγκλητον αὐτὸν ἔχοντες εἰς πάντα τὰ κατ' αὐτοῦ κινηθέντα
 καὶ ἀνεπίληπτον, στέργομεν αὐτὸν καὶ ὡς κανονικῶν ἡμῶν πατριάρ-
 χην, καθὼς αὐτὸν ἢ τοῦ ζωοποιοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος χάρις εἰς
 τοῦτο ψηφισαμένη πάσαι πασιν ἐγνώρισεν. ἐπεὶ δὲ καὶ κατὰ τῆς εὐ-
 σεβείας αὐτοῦ τοῖς κατηγόροις ἐρρέθη, ὡσπερ οὐκ ἀρκούντων ὀφίσι
 τῶν ἄλλων πρὸς ὅπερ ἦν ὁ σκοπός, ὁ πατριάρχης οὐ μόνον οὐδὲν
 τοιοῦτον ἐξείργασται, ὡς δεῖξαι τοῦτο εἶχεν οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 ἀναστὰς τοῦ θρόνου περὶ τούτου ἐξησφαλίσατο, ἀραῖς τε τῶν ἱερῶν

πατέρων ὑπέβηκεν ἑαυτὸν, εἰ ὅπως ποτὲ τοιαύτη τοῦτω δόξα διενεόγητο, καὶ πάντα τὸν οὕτω φρονούντα τῷ ἀναθέματι καθυπέβαλε, καὶ ὁρθόδοξον κἀντεῦθεν ἑαυτὸν τῇ ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ καὶ ἡμῖν παραδέδωκεν, ἐφ' οἷς ἄρα καὶ ἡμεῖς τὸ καταλελυμένον ἔχειν ἐκεῖνο καὶ ἀργὸν καὶ ἄκυρον διακρίνομεν, οὐχ ὅτι μόνον οὐδεὶς τῶν ἀπάντων εὐρέθη τοῦτο κατηγορήσων νῦν ἢ παραστήσων, ἀλλ' ὅτι καὶ οὕτως ὡς ἐρρέθη ἐξησφαλίσατο, καὶ ὁμολογίαν ἡμῖν ἔδωκεν, μήτε τοιοῦτόν τι φρονῆσαι, μήτε εἰπεῖν, ὅπου γε καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἐκ πολλῶν ὁρώμεν τὸν ἐν τινι κακοδοξίᾳ περιπεσόντα; εἶτα ἐπιστραφέντα, κἀκείνην μὲν διαρρήξαντα, τὸ δὲ γε τῆς εὐσεβείας ἐπιλεξάμενον αὐθις προσδέχσασθαι τε καὶ τῆς πρώτης κοινωνίας ἐκείνης καὶ τάξεως ἀξιοῦν. περὶ δὲ γε τοῦ πατριαρχεύσαντος κυροῦ Ἀγτωνίου, ἐπεὶ καὶ τὸ κατ' αὐτὸν ἄπαν φήγη καὶ διαγνώμη συνοδικῇ γέγονε, καὶ νῦν οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἀπάντων εἰς κατηγορίαν αὐτοῦ καὶ τῆς ἱερωσύνης ἐπίσχεσιν, δίκαιον ἡμῖν διεκρίθη καὶ περὶ τοῦτου, τὴν μὲν ἔχειν μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἱερωσύνην, ἀργὸν δὲ αὐτὸν παντάπασιν εἶναι τῆς πατριαρχικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ θρόνου, ἕως ἂν εἰς ζῶντας τελεῖ ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεπότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, κὺρ Μακάριος τοιγάρτοι καὶ ὁ παρὼν αὐτοῦ τῆς ἀθώσεως ἡμῖν κατεστρώθη τόμος καὶ ἀναρρήσεως· οὕτω γὰρ ἂν οὐ μόνον ἐν παρρησίᾳ εἴη τὸ δίκαιον, ὅ τε καλῶς καὶ θεαρέστως βιοῦς ἐφ' ἧπερ προσήκει τάξει καὶ σχήματι, τῆς τ' ἀρετῆς καὶ κακίας τὸ διάφορον ἕσον ὑφθείη, καθὼς ἐν προοιμίῳ ἐρρέθη, ἀλλὰ καὶ ἄλλως οὐκ ἂν εἴη, τοὺς μὲν τῶν ἐγκλημάτων δημιουργοὺς τῆς κακίας ἑαυτῶν ἀποστήναι, ἡμᾶς δὲ ὧν αἱ φῆφοι καὶ θρόνοι πρὸς τῷ γε τὰ δίκαια καὶ προσήκοντα πράξαι καὶ θεοῦ τοχεῖν ἴλω, ὅς δὴ καὶ ταῖς ἡμετέραις ἐνοσημανθεῖς οἰκειοχείροις ὑπογραφαῖς τῇ ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ πάση καλῶς καὶ νομίμως καὶ κανονικῶς παραδέδοται κατὰ μῆνα ἀβγουστόν τῆς τρισκαιδεκάτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐννενηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους †.

† Εἶχε καὶ οἰκειοχείρους ὑπογραφὰς τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων ταύτας·

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἡρακλείας Ἰωσήφ †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Κυζίκου Ματθαῖος †. † Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης καὶ

ὕπερτιμος Μακάριος Νικομηθείας †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Νικαίας Ἀλέξιος †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Χαλκηδόνος Γαβριήλ †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Μονεμβασίας Ἰωσήφ †. † Ὁ Σερρών Ματθαῖος † Ὁ μητροπολίτης Χερσῶνος Θαδδαῖος †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Μηδείας Ματθαῖος †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Δράμας Ἰωάσαφ †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Χαμά Γρηγόριος †. † Ὁ ταπεινός μητροπολίτης Πενταπόλεως καὶ ὕπερτιμος Ναθαναήλ †.

CCCCXVIII. (6898—1390) 31. augusti. ind. XIII.

Synodus confirmat decisionem, statuentem, ecclesiam Sanctae Euphemiae non esse metropolitae Chalcedonis.

† Μηνὶ ἀγούστῳ, λα΄, ἡμέρᾳ δ΄, ἰνδ. ιγ΄, προκαθημένου τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδικῶς, συνεδριαζόντων τῇ μεγίστῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τοῦ Κυζίκου, τοῦ Νικομηθείας, τοῦ Χαλκηδόνος, τοῦ Μονεμβασίας, τοῦ Σερρών, τοῦ Χερσῶνος, τοῦ Μηδείας καὶ τοῦ Δράμας, ὄντων διὰ γνώμης καὶ τοῦ Ἡρακλείας πρὸς τὸν πατριάρχην, τοῦ δὲ Νικαίας πρὸς πᾶσαν τὴν σύνοδον, ἐλαλήθη εἰς τὸ μέσον ἢ περὶ τοῦ Χαλκηδόνος ὑπόθεσις καὶ ὅπως ζητεῖ κατέχειν καὶ ἐφορεῦειν τὸν πάνσεπτον καὶ θεῖον ναὸν τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου Εὐφημίας, ἀνεγνώσθη δὲ συνοδικῶς εἰς ἐπήκοον πάντων ἢ γεγονυῖα συνοδική πράξις, ἣτις ἐγένετο μετὰ πολλῆς σκέψεως καὶ μελέτης παρὰ τῶν τότε ἐνδημούντων τῇ θεομεγαλόντι Κωνσταντινουπόλει ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, ὄντων τὸν ἀριθμὸν δεκαεπτά ἐπὶ τῷ χειροτονηθῆναι μητροπολίτην Χαλκηδόνος, ἔδοξε δὲ ἡ ταύτη πράξις προβῆναι καλῶς καὶ νομίμως καὶ κατὰ τὴν τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων ἀκρίβειαν, διὸ καὶ ἀπεφάναντο οἱ ἱερώτατοι ἀρχιερεῖς καὶ ὕπερτιμοι κοινῇ γνώμῃ καὶ φήσῳ, μηδὲ ὅλως ἔχειν ποτέ ἄδειαν τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Χαλκηδόνος, ἀντιπαρατεῖσθαι τῆς τοῦ ναοῦ ἐφορείας ἢ ἐτέρου τινός ἀφ' ὧν ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ κατὰ τὴν δηλωθεῖσαν συνοδικὴν διάγνωσιν εἶναι καὶ αὐτὸν ἐνταῦθα ὡς καὶ οἱ λοι-